

Ruimtelijke onderbouwing

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Haghorst

Hilvarenbeek

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Haghorst

Hilvarenbeek

IDN-nummer : n.v.t.

Projectnummer : P185527

Opdrachtgever : Thijs van Oirschot Duurzaam B.V.

Opsteller : ing. J.J.T. van Selst

Status : Ontwerp

Datum : 19 februari 2019

Aanvulling : 13 juni 2019/ 11 september 2019

Pouderoyen Compagnons vormgeving van stad en land is een handelsnaam van Pouderoyen BV

St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ NIJMEGEN
Tel: 024-3224579
Fax: 024-3241240
e-mail: info@pouderoyen.nl
www.pouderoyen.nl

IBAN NL29 RABO 0154 8198 75
KVK 14 06 66 14
BTW NL 8104.81.996 B01

INHOUD

BLZ

1	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	1
1.2	Plangebied.....	2
1.3	Geldend bestemmingsplan.....	3
1.4	Leeswijzer.....	4
2	PLANGEBIED EN PLANONTWIKKELING	5
2.1	Bestaande situatie	5
2.2	Beschrijving planontwikkeling.....	6
2.3	Landschappelijk inrichting	8
2.4	Reflectie en schittering	10
2.5	Grondgebondenheid.....	10
3	BELEIDSKADER	13
3.1	Rijksbeleid	13
3.2	Provinciaal beleid	14
3.3	Gemeentelijk beleid.....	20
4	MILIEU- & OMGEVINGSASPECTEN	31
4.1	Milieu-aspecten	31
4.2	Archeologie en cultuurhistorie	35
4.3	Leidingen	39
4.4	Verkeer en parkeren.....	39
4.5	Natuur	40
4.6	Waterhuishouding	46
4.7	M.e.r.-beoordeling	51
5	UITVOERBAARHEID	55
5.1	Economische en financiële haalbaarheid.....	55
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	56
6	PROCEDURE.....	59
6.1	Uitgebreide procedure omgevingsvergunning	59
7	BEOORDELING/CONCLUSIE	61
8	BIJLAGE(N) BIJ DE RUIMTELIJKE ONDERBOUWING.....	63
Bijlage 1	Landschappelijk inpassingsplan.....	63
Bijlage 2	Motivatie Ladder voor duurzame verstedelijking.....	63

Bijlage 3.1	Afweging zonneladder	63
Bijlage 3.2	Aanvullende motivatie Duurzame ruimtelijke ordening	63
Bijlage 4.1	Historisch bodemonderzoek.....	63
Bijlage 4.2	Bodemonderzoek 0-situatie.....	63
Bijlage 5	Archeologisch onderzoek	63
Bijlage 6	Akoestisch onderzoek	63
Bijlage 7.1	Quick-scan Flora en Fauna	63
Bijlage 7.2	Ecologisch vervolgonderzoek, herzien.....	63
Bijlage 7.3	Oplegnotitie Flora en Fauna.....	63
Bijlage 8	Verslag omgevingsdialoog	63
Bijlage 9	Bouwplan zonnepark en transformatoren	63
Bijlage 10	Verslag informatiebijeenkomst Stille Wille 9-05-2019	63
Bijlage 11	Toets vergunningsplicht Wet natuurbescherming	63
Bijlage 12	Berekening grondgebondenheid	63
Bijlage 13	Intentieovereenkomst Coöperatie Hilverstroom	63

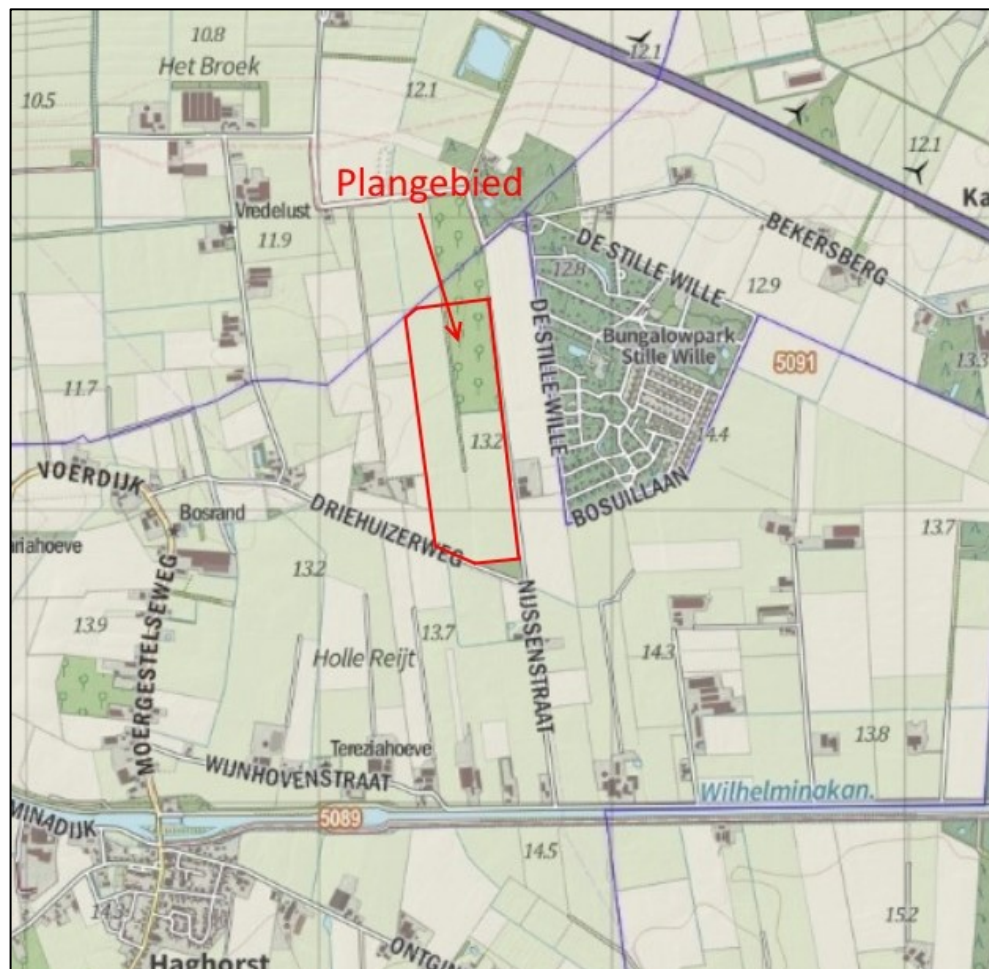
1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van initiatiefnemer, Thijs van Oirschot Duurzaam B.V., is voorliggende ruimtelijke onderbouwing opgesteld met als doel het realiseren van een zonnepanelenpark aan de Driehuizerweg te Haghorst. De initiatiefnemer is voornemens om op een 4-tal percelen (kadastraal bekend als Hilvarenbeek; M; 351, 352, 906 en 907) met een totaaloppervlak van ca. 25 ha. een zonnepanelenpark voor de periode van 25 jaar te gaan realiseren. Het oppervlak aan zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen bedraagt ca. 19 ha. Het plan voorziet verder in een bijbehorende landschappelijke inpassing op de resterende 6 ha van het plangebied.

Met onderhavig voornemen voorziet initiatiefnemer in een duurzame invulling van de locatie door een maatschappelijke gebruiksfunctie te realiseren in een landschappelijke inrichting. De ligging van de percelen, nabij bungalowpark 'Stille Wille' met de nodige energiebehoefte, zorgt voor een hoogwaardig potentieel plan.

Met de landschappelijke inrichting wordt gestreefd om de impact van het zonnepanelenpark op de aangrenzende percelen en bedrijven tot een minimum te beperken.

Figuur: situering planlocatie

Het plangebied heeft in de huidige situatie een agrarische functie en wordt gebruikt als weiland/akkerbouw. Met uitzondering van perceelnr. 906 maken de gronden onderdeel uit van de veehouderij aan de Wijnhovenstraat 13 te Haghorst. De veehouderij beschikt echter over voldoende grond ca. 65 ha eigendom en 15 ha pacht, waardoor er in principe grond over is voor andere doeleinden. Tot op heden is de overtollige grond ingezet voor akkerbouw en ten behoeve van ruwvoerwinning voor veehouderijen in de omgeving. Gezien de maatschappelijke behoefte en het businessperspectief heeft initiatiefnemer besloten om de betreffende percelen meer duurzaam in te gaan zetten en daarmee een forse bijdrage te leveren aan de duurzame energiedoelstellingen.

De gemeente Hilvarenbeek is in principe bereid om onder voorwaarde medewerking te verlenen aan het initiatief. De gemeenteraad heeft inmiddels een Visie Grootschalige Opwek en een bijbehorende kadernota vastgesteld. Hierin staan de voorwaarden vermeld waaraan voldaan moet worden bij grootschalige initiatieven voor het opwekken van duurzame energie. Deze voorwaarden komen in paragraaf 3.3 uitgebreid aan bod.

1.2 Plangebied

De locatie is gelegen aan de Driehuizerweg te Haghorst en bevindt zich tussen het perceel behorende bij Driehuizerweg 23 en Nijssenstraat 4. De locatie is kadastraal bekend als Hilvarenbeek, sectie M nummers 351, 352 en 907. In de onderstaande figuur is een luchtfoto weergegeven waarop het plangebied is vermeld.

Figuur: luchtfoto plangebied

Zoals in bovenstaande luchtfoto is te zien is de projectlocatie gelegen nabij het bungalowpark 'Stille Wille' en nabij de rijksweg A58. Ten noorden van de projectlocatie zijn de windmolens naast de A58 duidelijk zichtbaar.

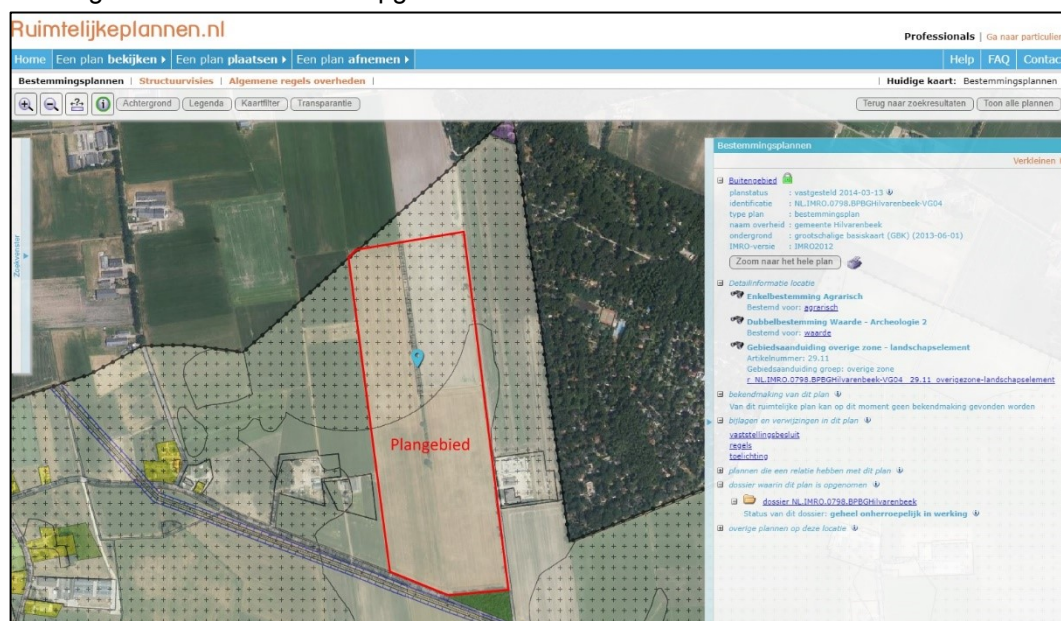
1.3 Geldend bestemmingsplan

De geldende juridisch-planologische situatie van het plangebied is vastgelegd in het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Dit bestemmingsplan is door de raad van de gemeente Hilvarenbeek vastgesteld op 13 maart 2013. Daarnaast is van toepassing het bestemmingsplan 'Buitengebied Hilvarenbeek 2014, reparatieplan' vastgesteld op 7 maart 2017. Dit betreft voor onderhavige locatie enkel een wijziging in de regels.

Bestemmingsplan Buitengebied

In het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied' heeft het plangebied de bestemming 'Agrarisch'. De gronden zijn bestemd voor agrarisch bedrijf en agrarisch gebruik: Bij onderhavige percelen betreft het enkel agrarisch grondgebruik, behoudens bij de gebiedsaanduiding 'overige zone – landschapselement' en ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Bij deze dubbelbestemming zijn de gronden tevens bestemd voor de bescherming van de middelhoge verwachtingswaarde en hoge verwachtingswaarde vanwege vindplaats jager / verzamelaars buiten natuurgebieden. Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - landschapselement' zijn de gronden mede bestemd voor het behoud en herstel van de aanwezige laanbeplanting als landschaps- en natuurwaarde.

Hieronder is een uitsnede van de verbeelding van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied' voor de locatie opgenomen.

Figuur: uitsnede vigerend bestemmingsplan

Binnen de gehele bestemming 'agrarisch' mag uitsluitend worden gebouwd:

- a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van agrarisch grondgebruik, met dien verstande dat uitsluitend open perceelsafscheidings zijn toegestaan;
- b. tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en overige teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan, met dien verstande dat:
 1. ter plaatse van de aanduidingen 'overige zone - akkercomplex', 'overige zone - beekdal', 'overige zone - historische verkavelingsstructuur' en

- 'overige zone - kampenlandschap' geen hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan;
2. ter plaatse van de aanduidingen 'overige zone - groenblauwe mantel' en 'overige zone - ecologische hoofdstructuur' geen teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan;
- c. in afwijking van het bepaalde onder b zijn ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - permanente teeltondersteunende voorziening' uitsluitend de bestaande teeltondersteunende voorzieningen toegestaan;
- d. ten behoeve van het extensief recreatief medegebruik is uitsluitend het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan zoals banken, picknicktafels, informatieborden e.d.;
- e. een veldschuur, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - veldschuur' is toegestaan, waarbij de bestaande situering, de bestaande goot- en bouwhoogte en de bestaande inhoud als maximum gelden, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwd oppervlak' de oppervlakte van de veldschuur niet meer mag bedragen dan is aangegeven;
- f. nutsvoorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening', waarbij de bestaande situering, de bestaande goot- en bouwhoogte en de bestaande inhoud als maximum gelden.

Gezien bovenstaande bouwregels is het realiseren van een zonnepark ter plaatse van het plangebied niet toegestaan. Om het planvoornemen mogelijk te kunnen maken, dient met een omgevingsvergunning te worden afgeweken van het bestemmingsplan. Omdat het een buitenplanse afwijking betreft, is op de omgevingsvergunning de uitgebreide vergunningsprocedure van toepassing. Om te beoordelen of onderhavig voornemen voldoet aan 'goede ruimtelijke ordening' is een ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk. Voorliggend document voorziet hierin.

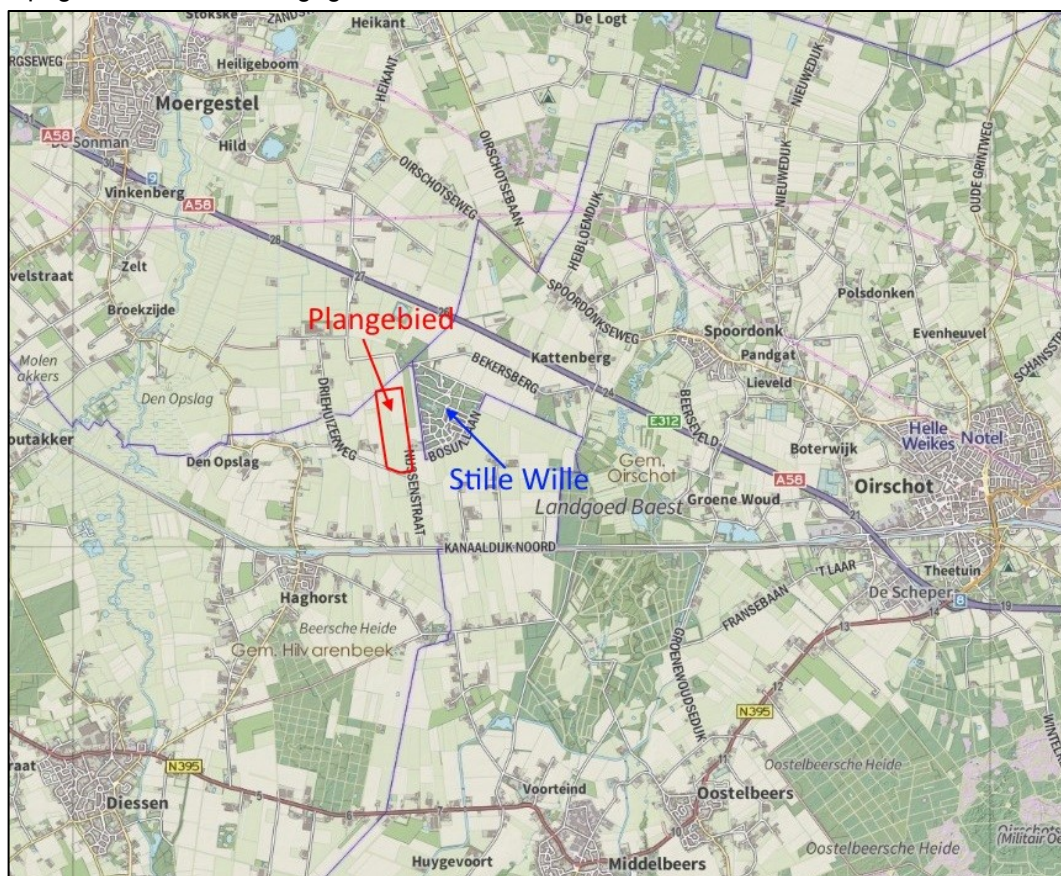
1.4 Leeswijzer

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt na dit inleidende hoofdstuk in hoofdstuk twee het voorgenomen plan beschreven. In hoofdstuk drie wordt ingegaan op het beleid van de verschillende overheden dat van toepassing is. In hoofdstuk vier wordt de haalbaarheid van het plan getoetst aan de relevante milieu- en omgevingsaspecten zoals natuur en landschap, cultuurhistorie, milieu, etc. In hoofdstuk vijf vindt een algehele afweging plaats, in hoofdstuk zes wordt de opzet van de juridische regeling beschreven. Tenslotte komen in het zevende hoofdstuk de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

2 PLANGEBIED EN PLANONTWIKKELING

2.1 Bestaande situatie

Het plangebied is gelegen aan de Driehuizerweg te Haghorst en bevindt zich in het buitengebied van de gemeente Hilvarenbeek. De beoogde percelen zijn globaal gelegen tussen de locatie Driehuizerweg 23 en de locatie Nijssenstraat 4 en bevindt zich ten noordoosten van de kern Haghorst. Het plangebied is op een afstand van ca. 165 meter ten westen van bungalowpark 'Stille Wille' gelegen. Verder is het plangebied op een kortste afstand van ca. 1 km ten zuidwesten van de rijksweg A58 gelegen. In de onderstaande figuur is de ligging van het plangebied en zijn omgeving op de topografische kaart weergegeven.

Figuur: Ligging plangebied op topografische kaart

De projectlocatie is kadastraal bekend als Hilvarenbeek, sectie M nummers 351, 352 en 907. De projectlocatie bevindt zich tevens nabij de grens van de buurgemeenten Oisterwijk en Oirschot (zie blauwe lijnen in bovenstaande figuur).

In het plangebied zelf is geen sprake van bebouwing. Het gebruik is uitsluitend agrarisch. In het zuidelijke en noordwestelijke gedeelte is daarnaast sprake van landschappelijke elementen in de vorm van bomenstroken en een bosschage. Het plangebied is een aaneengesloten gebied.

2.2 Beschrijving planontwikkeling

Het onderhavig plan voorziet in het realiseren van een zonnepanelenpark, incl. landschappelijke inpassing en overige voorzieningen van in totaal ca. 25 hectare. Het bruto oppervlak aan zonnepanelen, incl. transformatoren en verharding en excl. Landschappelijke inpassing bedraagt ca. 19,3 ha. Zie ook **bijlage 9** van deze ruimtelijke onderbouwing.

Het betreft een zonnepark voor de periode van maximaal 25 jaar. Daarna zullen de gronden terug worden gebracht in de oorspronkelijke staat als landbouwgrond.

Het zonnepark wordt in samenwerking met coöperatie Hilverstroom ontwikkeld en wordt zo opgezet dat particulieren en bedrijven kunnen participeren. Hiervoor is een intentieovereenkomst afgesloten (zie **bijlage 13**). Deze wordt na vergunningverlening omgezet in een samenwerkingsovereenkomst.

Coöperatie Hilverstroom werd in 2012 opgericht en verzorgt goedkope, groene energie in de omgeving Hilvarenbeek. Met de energieafname via Hilverstroom worden lokale duurzaamheidsinitiatieven ondersteund. Hilverstroom streeft ernaar de stroom die zij verzorgt lokaal op te wekken. Dat wordt gedaan door het gebruik van zonnepanelen sterk te stimuleren, door lokaal biomassa in te zetten en door de mogelijkheden van waterkracht te benutten. De coöperatie heeft reeds ervaring met grootschalige opwek, bijvoorbeeld met het burgerwindpark Spinder, waarbij winddelen worden uitgegeven aan particulieren die hiervoor een rendement ontvangen. Een soortgelijke participatie wordt ook bij onderhavig initiatief opgezet.

De aanleg van het zonnepanelenpark maakt grootschalige opwek van duurzame energie mogelijk. Daarnaast wenst initiatiefnemer in een latere fase ook andere vormen van duurzame energie te koppelen aan het zonnepanelenpark. Hierbij wordt gedacht aan het produceren van groen waterstofgas. Hierdoor kan op een duurzame manier zonder emissies groen gas worden geproduceerd. Het zou tevens een opslagmedium kunnen worden voor duurzame energie. Het voordeel is dan dat op momenten dat er minder vraag is naar elektrische energie de opgewekte zonne-energie benut kan worden voor de productie van groen gas. De technieken hiervoor zijn momenteel nog niet klaar voor de praktijk, maar het is wel een reële optie voor de toekomst. Hiervoor wordt reeds een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door 'De Waarden Makers', een onderzoeksinstantie van provincie Noord-Brabant. Het onderzoek betreft het omzetten van een deel van de elektriciteit vanuit het zonnepark om te zetten in waterstof, met als doel deze te gebruiken voor verwarmings- en mobiliteitsdoeleinden.

Het plan bestaat concreet uit:

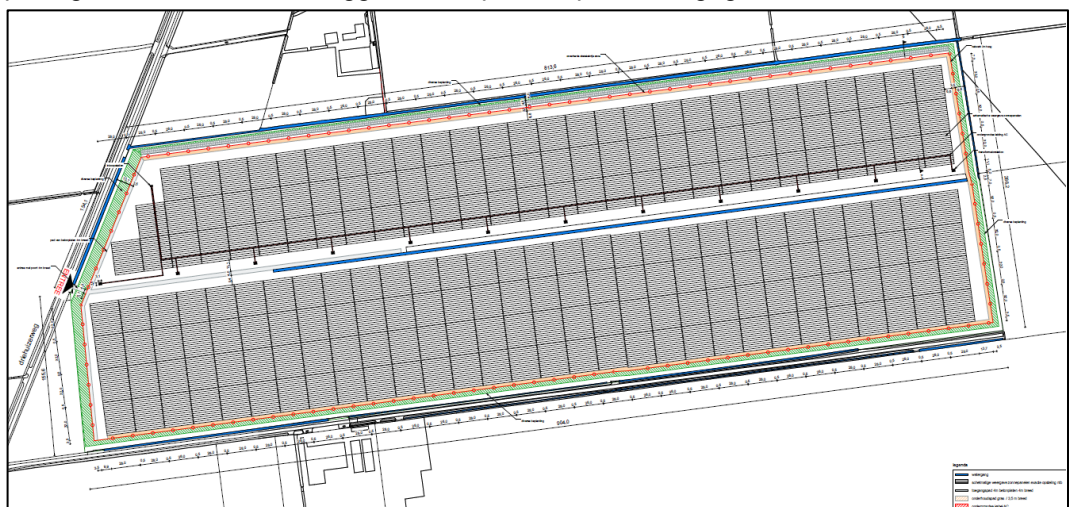
- Planologisch mogelijk maken van een duurzame inrichting van het plangebied voor het opwekken van zonne-energie:
 - pv-veld van ca 18,3 hectare;
 - afscherming met hekwerken en natuurlijke materialen;
 - 1 onderhoudspad 4 mtr. breed;
 - 12 transformatoren van ca. 2,5 x 3 mtr.;
 - 1 inkoopstation van ca. 1,3 x 2,3 mtr..

Figuur: Voorbeeld vergelijkbare pve-opstelling, en constructie op palen

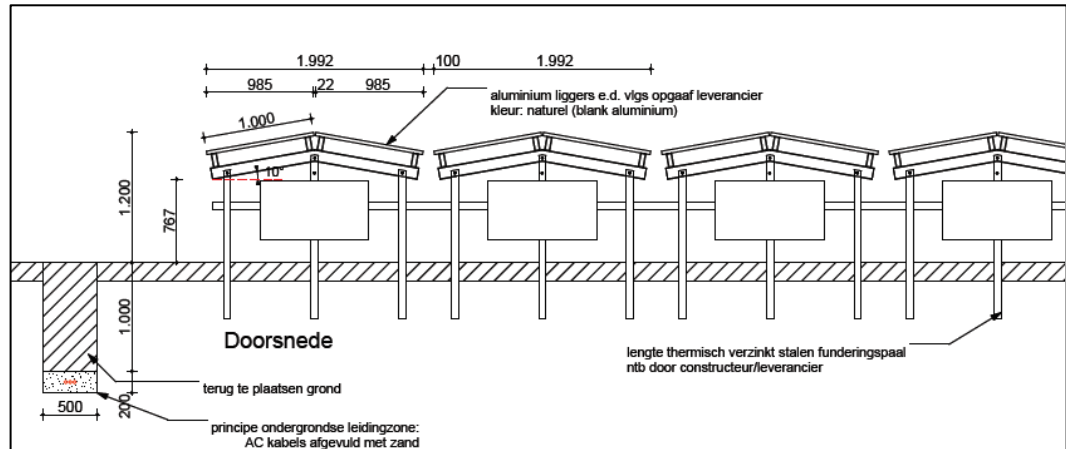
- Inrichten en daar waar nodig landschappelijk versterken van het plangebied.

In het ontwerp bouwplan (**bijlage 9**) wordt gebruik gemaakt van zonnepanelen met een afmeting van 1 x 2 meter. De panelen worden in een oost-west opstelling geplaatst waarbij het hoogste punt 1.20 meter is. Tussen de rijen met 2 panelen zit 10 cm ruimte voor afvoer van het hemelwater. De panelen worden geplaatst in blokken van 32x28 meter. Aan de oostzijde is er ruimte voor 120 van deze blokken, aan de westzijde zijn dat er 84. Tussen de blokken wordt 50 cm ruimte vrijgehouden voor onderhoud van de panelen. Verder worden de benodigde omvormers onder de panelen aangebracht. Daarnaast worden er 12 transformatoren geplaatst naast het middenpad verspreid over de lengte van het zonnepark en 1 inkoopstation aan de straatzijde. De transformatoren zorgen voor omzetting van de stroom naar een hogere spanning (Volt) en levering van de stroom op het elektriciteitsnet via het inkoopstation. In de onderstaande figuur is de plattegrond van het aan te leggen zonnepanelenpark weergegeven.

Figuur: Weergave plattegrond zonnepanelenpark

In de onderstaande figuur is de principeddoorsnede van de opstelling met panelen weergegeven.

Figuur: Doorsnede opstelling constructie met zonnepanelen

2.3 Landschappelijk inrichting

In deze paragraaf wordt de landschappelijke inrichting nader uiteengezet. Voor een gedetailleerde uiteenzetting wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan. Dit plan is als **bijlage 1** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. In de onderstaande figuur is de plattegrond van deze inpassing weergegeven.

Figuur: Uitsnede landschappelijk inpassingsplan

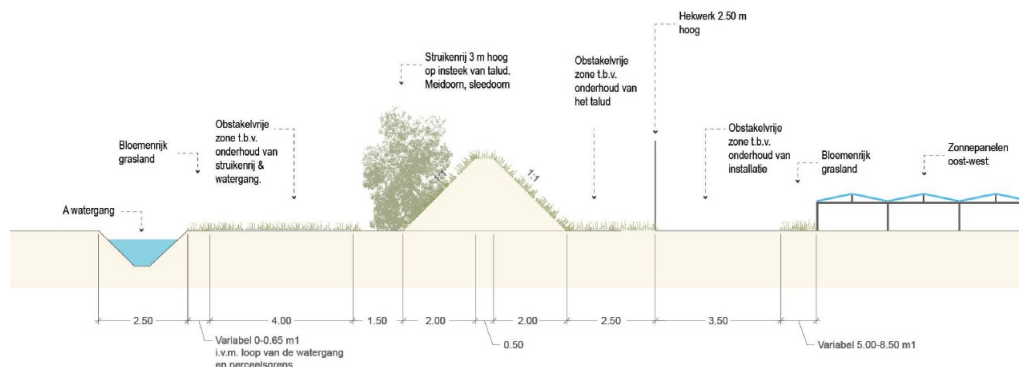
De groene omzooming

De grootste ingreep in het gebied wordt het omzomen van het plangebied met een losse haag/struikenrij. De toepassing hiervan zorgt voor een verbinding van het bestaande bosperceel aan de zuidzijde met de groensingel in het midden van het plangebied. Het bestaande bosperceel wordt tevens aangevuld met heesters om doorkijk tussen de boomstammen te verhinderen.

Pad en groenstrook

Voor het bepalen van de ligging van het pad en de groensingel is de insteek van de centrale sloot als uitgangspunt genomen. Hierdoor ontstaan rechte paden en groensingels. Daarnaast verspringen de watergangen en perceelsgrenzen op

enkele plaatsen. De paden langs de sloten worden onverhard. In het centrale deel van het plangebied worden de paden verhard met betonplaten. De hoeken krijgen hierbij ruimte om te kunnen manoeuvreren met (beheers-)voertuigen. Aan de binnenzijde van de groensingel wordt het hekwerk geplaatst met onderdoorgangen voor klein wild.

Figuur: Impressie landschappelijke inpassing zonnepanelenpark aan westzijde.

De totale landschappelijke inpassing bestaat uit 6 verschillende plantvakken. Dit in verband met ligging, functie en ecologische waarde. In totaal wordt er met de plantvakken 13.244 m² struweel aangeplant. De plantvakken variëren in breedte van 4,5 meter tot 10 meter. De achtergrond en invulling van de 6 verschillende plantvakken zijn nader uitgewerkt in het inpassingsplan in **bijlage 1**.

Bloemenrijk grasland

Naast de aanleg van struweel wordt een groot gedeelte van de paden en tussenliggende ruimte ingezaaid met bloemenrijk grasland. In totaal bedraagt het oppervlak aan bloemenrijk grasland ca. 30.300 m². Het doel is een kleurrijk beeld te scheppen met een grotere belevingswaarde dan een traditioneel grasveld. Een bloemenrijk grasland heeft een groot aandeel kruiden, die eenmaal in bloei een kleurrijk uiterlijk geven aan het veld. De waarde van een bloemenrijk grasland neemt toe wanneer het grenst aan bos of water.

Bloemenrijke graslanden trekken veel insecten aan (zoals vlinders, bijen, hommels, zweefvliegen, sprinkhanen en kevers), die op hun beurt weer insectenetende vogels aantrekken. Insectenrijke graslanden langs bos zijn jachtplakken voor vleermuizen. Vochtige bloemenrijke graslanden zijn bovendien interessant voor weidevogels om te broeden, mits het oppervlak groot genoeg en er weinig verstoring is. Bloemenrijke graslanden vormen het leefgebied van diverse zoogdieren (bijvoorbeeld (spits)muizen, konijn, haas en egel) en vormen waar ze aan water grenzen een belangrijk landbiotoop voor amfibieën.

Beheer: Een bloemenrijk grasland wordt 1 of 2 keer per jaar gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Belangrijk voor overleving van ongewervelden is dat altijd minimaal 10% blijft staan, dus niet gemaaid wordt. Wanneer een bloemenrijk grasland grenst aan een bos of struweel kan hierlangs een zoomvegetatie worden ontwikkeld door de betreffende strook gefaseerd te maaien (1 keer per 2-3 jaar). Dit levert een geleidelijke overgang met meer biodiversiteit op.

De realisering en instandhouding van de landschappelijke inrichting van het gebied wordt middels een anterieure overeenkomst geborgd.

2.4 Reflectie en schittering

Het glazen oppervlak van zonnepanelen kan zorgen voor reflectie en daarmee voor hinder voor de burens, of gebruikers van de openbare ruimte. In feite de enige milieuhinder die zonnepanelen kunnen opleveren. De hinder hangt af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hinder hangt af van de hoek van de invallende lichtstraal en daarmee van de hoek van de uitvallende lichtstraal.. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. De meest rendabele hellingshoek van de zonnepanelen (in de traditionele opstelling) is in Nederland 35 graden. Steiler leidt tot minder rendement. Omdat zonnepanelen in een maaiveldopstelling in de meest ideale stand worden geplaatst, zal de hellingshoek nooit hoger zijn dan 35 graden.

Bij onderhavig voornemen gaat het om een lage maaiveldopstelling van maximaal 1,2 mtr. hoog. Door de gekozen opstelling is de hellingshoek in onderhavige situatie maximaal ca. 10 graden. Hinder door reflectie in de voorziene maaiveldopstelling is derhalve niet te verwachten.

Daarnaast wordt er gekozen voor zwarte panelen welke minder zonreflectie tot gevolg hebben. Verder wordt door middel van een landschappelijke inpassing het opvallen van de panelen, waar dit nodig is, voorkomen. Het als **bijlage 1** bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen landschappelijk inrichtingsplan beschrijft de inpassing en maatregelen.

2.5 Grondgebondenheid

Met uitzondering van perceelnr. 906 maken de gronden onderdeel uit van de veehouderij Maatschap van Oirschot-Evers aan de Wijnhovenstraat 13 te Haghorst. De veehouderij beschikt gemiddeld over ca. 65 ha eigendom en 15 ha pacht, waardoor er in principe grond over is voor andere doeleinden. Om aan te tonen dat het melkveebedrijf na realisatie van onderhavig voornemen nog steeds een grondgebonden bedrijf betreft, is door DLV-Advies een berekening gemaakt van de grondgebondenheid over de jaren 2018 t/m 2021, ervan uitgaande dat vanaf 2020 20 ha grond minder beschikbaar is voor het melkveebedrijf. In **bijlage 12** is de complete berekening opgenomen. Hieronder staan de resultaten hiervan weergegeven.

	2014	2018	2019	2020	2021
Fosfaat excretie melkvee (forfaitair)	8.234	7.781	7.215	7.215	7.215
BEX-correctie	0	1.681	1.681	1.681	1.681
Fosfaat excretie melkvee (bedrijfsspecifiek)	8.234	6.100	5.534	5.534	5.534
Fosfaatplaatsingsruimte	3.793	5.238	3.772	2.472	2.472
Bedrijfsoverschot	4.440	861	1.762	3.062	3.062
Melkveefosfaatreferentie	3.578	3.578	3.578	3.578	3.578
Staffel					
Melkveefosfaatoverschot	862	0	0	0	0
Aantal hectares landbouwgrond + natuurterrein		74,61	62,02	42,02	42,02
Fosfaatoverschot per hectare		11,5	28,4	72,9	72,9
%Max. te verwerken kg's fosfaat		↪ 100 %	75 %	50 %	
Groei fosfaat excretie t.o.v. 2014		-2.134	-2.700	-2.700	-2.700
Conclusie					
Max. te verwerken van extra fosfaat excretie			0	0	0
Maximaal melkveefosfaatoverschot			862	862	862
Extra benodigde fosfaatruimte t.o.v. 2014			-2.679	-1.379	-1.379
Benodigde ruimte in ha grasland Hoog ▼			-33,49	-17,24	-17,24
Benodigde ruimte in ha bouwland Hoog ▼			-53,58	-27,58	-27,58

Figuur: Berekening grondgebondenheid

Uit bovenstaande berekening blijkt dat vanaf 2020 met 20 ha minder grond nog steeds ruimschoots sprake is van een grondgebonden bedrijf. Het bedrijf heeft dan immers nog een overschot van ruim 17 ha grasland of ruim 27 ha bouwland. Een verdere aanscherping van de bemestingsnormen heeft dan niet tot gevolg dat het bedrijf niet meer als grondgebonden kan worden gezien.

3 BELEIDSKADER

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)*

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld en in werking getreden. In deze visie schetst het Rijk de ambities tot 2040 en de doelen, belangen en opgaven tot 2028. Het rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

Een van de geformuleerde nationale belangen betreft 'ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie'.

De ambitie is dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en de energietransitie in Nederland substantieel ver gevorderd is. Voor de economische ontwikkeling op de lange termijn is een transitie naar een duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig, zowel vanwege geopolitieke verhoudingen en uitputting van fossiele brandstoffen als vanwege de ambities voor beperking van de CO₂- uitstoot. De vraag naar elektriciteit en gas zal blijven groeien. Daarom zal voor de opwekking en het transport van energie (ook over onze grenzen heen) voldoende ruimte gereserveerd moeten worden. Duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie verdienen daarbij speciale aandacht. Hun aandeel in de totale energievoorziening moet omhoog en zij hebben relatief veel ruimte nodig. De overgang naar meer duurzame brandstoffen vraagt om meer ruimte.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom enkel tot grootschalige windenergie op land en op zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave. Voor andere energiefuncties is geen nationaal ruimtelijk beleid nodig naast het faciliteren van ontwikkelingen door het aanpassen van wet- en regelgeving en het delen en ontwikkelen van kennis.

Met onderhavige ontwikkeling wordt beoogd een zonneweide van ca. 25 ha aan te leggen. De ontwikkeling levert daarmee een positieve bijdrage aan de doelstelling van het rijksbeleid in relatie tot een duurzamere energievoorziening.

Onderhavige ontwikkeling is niet gelegen in of nabij een gebied waarin het rijk een ander nationaal belang heeft aangewezen, derhalve heeft de SVIR geen consequenties voor voorliggend plan.

3.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening*

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), beter bekend als de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte, zijn de 13 nationale belangen conform de SVIR opgenomen die juridische borging vereisen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Barro is op 30

december 2011 deels in werking getreden en met enkele onderwerpen aangevuld per 1 oktober 2012.

Onderhavige ontwikkeling heeft geen betrekking op de aangewezen nationale belangen, derhalve heeft het Barro geen consequenties voor voorliggend plan.

3.1.3 *Besluit ruimtelijke ordening; ladder voor duurzame verstedelijking*

In artikel 3.1.6 van het Bro is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' opgenomen. Deze ladder stelt eisen aan de onderbouwing in bestemmingsplannen die nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk maken. De toelichting dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. er wordt beschreven dat een voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte (trede 1);
2. er wordt beschreven in hoeverre de behoefte zoals beschreven in trede 1 binnen bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen (trede 2);
3. indien de stedelijke ontwikkeling niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen wordt aanvullend beschreven in hoeverre locaties buiten bestaand stedelijk gebied passend ontsloten zijn of zodanig worden ontwikkeld, gebruik makend van verschillende middelen van vervoer (trede 3).

Ten aanzien van onderhavig voornemen is een motivatie opgesteld in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking. Deze motivatie is als **bijlage 2** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. De conclusie is als volgt.

Op het perceel is sprake van meervoudig ruimtegebruik, het zonnepark is tijdelijk van aard en de landschappelijke inpassing heeft een nadrukkelijke rol gekregen in de planvorming. Hoewel het zonnepark gelet op de Afdelingsjurisprudentie niet kwalificeert als “stedelijke ontwikkeling” als bedoeld in het Bro en zodoende niet Ladderplichtig is, is in het kader van een goede ordening en de uitvoerbaarheid van de ontwikkeling aan de hand van de Ladder gemotiveerd dat het initiatief voorziet in een regionale behoefte, op een daartoe geschikte locatie. Het voornemen past daarmee binnen het Provinciaal en regionaal beleid, er is geen sprake van strijdigheid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 *Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2010- partiele herziening 2014*

Op 7 februari 2014 hebben Gedeputeerde Staten deze gedeeltelijke herziening van de Structuurvisie vastgesteld, die op 19 maart 2014 in werking is getreden. De Structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) alsmede een ruimtelijke vertaling van de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant. De provincie kiest voor een duurzame ontwikkeling waarin de kwaliteiten van de provincie sturend zijn bij de ruimtelijke keuzes die de komende jaren op de provincie afkomen. In de structuurvisie zijn de ruimtelijke opgaven en de kwaliteiten van provinciaal belang aangegeven en op basis hiervan zijn keuzes gemaakt voor het beleid. De provincie kiest voor een duurzame ontwikkeling waarin de kwaliteiten van de provincie sturend zijn bij de ruimtelijke keuzes die de komende jaren op de provincie af komen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de kracht en identiteit

van Noord-Brabant. Daarnaast moeten de provinciale belangen en ruimtelijke keuzes bijdragen aan het vestigings- en leefklimaat van Noord-Brabant.

Een van de geformuleerde opgave betreft: *rekening houdend met de draagkracht van het Brabantse landschap en een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving, de transitie naar nieuwe vormen van duurzame energiewinning te realiseren.*

Doordat fossiele energiebronnen uitgeput raken is het belangrijk dat de transitie naar andere duurzame energiebronnen stevig wordt ingezet en dat er zuinig wordt omgegaan met (bestaande) energiebronnen. De provincie wil bijdragen aan de ontwikkeling en opwekking van duurzame energie, zoals uit wind, zon, bodem, biomassa-, (co)vergisting en geothermie. Duurzame energie biedt op een veelheid van terreinen kansen, maar vraagt om een goede ruimtelijke visie. Aandachtspunten zijn een goede inpassing in de omgeving, een goede ontsluiting en minimale vervoersbewegingen van de grondstoffen. De toepassing van zonne-energie op bebouwing wil de provincie stimuleren. Denk daarbij aan bedrijventerreinen en op agrarische bebouwing. Daarnaast ziet de provincie mogelijkheden om panelen te plaatsen op braakliggende (bedrijven)terreinen. De ruimtelijke belangen zijn vertaald in vier concrete ruimtelijke structuren:

- de groenblauwe structuur;
- het landelijk gebied;
- de stedelijke structuur;
- de infrastructuur.

De zonering is bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de diverse functies, voor zover deze het provinciaal belang aangaan. De stedelijke structuur bestaat uit alle steden en dorpen in Noord-Brabant.

Bij de opgave voor wonen en werken wordt het accent sterker verlegd naar herstructurering en het beheer van het bestaand stedelijk gebied. Er wordt ingezet op zorgvuldig ruimtegebruik door de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied zo goed mogelijk te benutten.

Binnen de stedelijke structuur wordt onderscheid gemaakt in het stedelijk concentratiegebied (stedelijke regio's) en het overige stedelijk gebied (landelijke regio's). In het stedelijk concentratiegebied, inclusief de bijbehorende zoekgebieden voor verstedelijking, wordt de bovenlokale verstedelijkingsbehoefte opgevangen.

In het landelijk gebied bieden vitale kernen landelijke en meer kleinschalige woon- en werkmilieus. Ontwikkelingen voor wonen, werken en voorzieningen zijn gericht op de eigen behoefte. Voor de opvang van de woningbouwbehoefte geldt het principe van bouwen voor migratiesaldo-nul. Om de leefomgeving aantrekkelijk te houden, verplaatsen bedrijven die hier qua aard, schaal en functie niet meer bij passen naar werklocaties rond de steden.

De planlocatie is gelegen in het buitengebied en heeft betrekking op realisering van een zonnepanelenpark ter plaatse van een weiland/akkerbouwland. Het terrein zal landschappelijk worden ingepast. Hiermee wordt aangesloten bij principes als zuinig ruimtegebruik, herstructurering en zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit. Hiermee wordt een

bijdrage geleverd aan de doelstelling van het provinciaal beleid met betrekking tot een duurzamere energievoorziening en is het voornemen passend binnen de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de structuurvisie RO.

3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerde versie 31 juli 2018)

De Verordening ruimte Noord-Brabant (Vr) is reeds op 19 maart 2014 in werking getreden, maar in juli 2015 geheel opnieuw vastgesteld. Ook in 2017 zijn er inhoudelijke wijzigingen in de regels doorgevoerd. In deze planologische verordening zijn regels opgenomen voor verschillende ruimtelijke en planologische onderwerpen, waar de gemeenten rekening mee moeten houden bij het opstellen van bestemmingsplannen.

Het provinciale beleid is gericht op het bundelen van verstedelijking. Enerzijds om de steden voldoende draagvlak te geven voor hun functie als economische en culturele motor, anderzijds om het dichtslippen van het landelijk gebied tegen te gaan. Op provinciale schaal betekent het uitgangspunt van bundeling van verstedelijking dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatsvinden in de stedelijke concentratiegebieden. Voor de kernen in het landelijk gebied betekent dit dat zoveel woningen gebouwd mogen worden als nodig is voor de natuurlijke bevolkingsgroei. Ook kunnen deze kernen plaats bieden aan kleinschalige en middelgrote bedrijvigheid. Bij doorgroei tot een groot bedrijf horen deze bedrijven thuis in een stedelijk concentratiegebied. In en rondom kernen in het landelijk gebied staat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied centraal. Dit betekent dat het accent op inbreiden, herstructureren en intensief meervoudig ruimtegebruik ligt. De begrenzingen van de stedelijke en landelijke regio's zijn vastgesteld in de kaarten behorend bij de Verordening ruimte.

Figuur: uitsnede Verordening Ruimte Noord-Brabant, integrale plankaart

De planlocatie ligt in zijn geheel binnen de structuur 'gemengd landelijk gebied'. In de Structuurvisie RO heeft de provincie haar visie neergelegd voor het **gemengd landelijk gebied**. In het landelijk gebied stimuleert de provincie het mengen van functies voor een sterke plattelandseconomie. Hierbij is vooral de ontwikkeling van landbouw van belang, naast andere vormen van bedrijvigheid, natuur, landschap, recreatie en wonen. De Structuurvisie RO maakt binnen het landelijk gebied onderscheid in:

- gemengd landelijk gebied
- accentgebied agrarische ontwikkeling.

Dit onderscheid komt niet terug in de Verordening. De Verordening geeft geen nadere definities van deze ontwikkelingslijnen zodat er ruimte is voor lokaal beleid. Uiteraard houden gemeenten bij het bepalen van het lokale beleid rekening met de aard van de economieën die in een bepaald gebied aanwezig zijn. Het betreffende artikel (4.43) veronderstelt dat het bedoelde lokale beleid een ruimtelijke ontwikkelvisie op het agrarische gebied bevat, bij voorkeur gebaseerd op de gemeentelijke structuurvisie. Op delen van het gemengd landelijk gebied is een aanduiding zoekgebied stedelijke ontwikkeling of integratie stad-land gelegd. Indien toepassing wordt gegeven aan de mogelijkheden voor stedelijke ontwikkeling geldt deze bepaling niet. Ten oosten van het plangebied is een gebied 'Integratie stad-land' aanwezig ter plaatse van bungalowpark 'Stille Wille'. In deze gebieden kan stedelijke ontwikkeling plaatsvinden in samenhang met een groene en blauwe landschapontwikkeling.

Zonneparken

Ten aanzien van zonneparken vermeldt de Verordening ruimte in art. 6.19 het volgende. Voor grondgebonden zonneparken bestaan er mogelijkheden in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5.000 m².

De voorkeur van het beleid gaat uit naar plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Dat heeft het voordeel dat ze dicht bij de gebruiker en energiesystemen worden geplaatst wat bijdraagt aan zorgvuldig ruimtegebruik en effectief is vanuit kostenminimalisatie.

De verwachting is dat dit onvoldoende blijkt om in de behoefte te voorzien. Daarom biedt de regeling ook de mogelijkheid om zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen. Hieraan zijn diverse eisen verbonden.

Belangrijke voorwaarde is dat de noodzaak daartoe blijkt uit een visie en de mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied en op daken onvoldoende blijken. Het gaat hierbij niet om een visie in de zin van de wet. Het gaat om een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties.

De visie gaat in op aspecten als:

- Wat is de energiebehoefte op langere termijn?;
- Hoe kan daarin worden voorzien (wind, zon, geothermie)?
- Waar kan dat het beste gerealiseerd worden?
- Welke randvoorwaarden zijn er vanuit ruimtelijke kwaliteit / zorgvuldig ruimtegebruik?

Bij onderhavig initiatief wordt in het kader van de visie aangesloten bij de Visie Grootchalige Opwek van gemeente Hilvarenbeek, welke op 7 februari 2019 is vastgesteld.

Bij de afweging van locaties vragen wij specifiek aandacht voor transformatie en meervoudig gebruik van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc. De gemeente weegt hierbij diverse belangen af zoals een efficiënte aansluiting op het energienet in samenspraak met de netwerkbeheerders, de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van energie-infrastructuur maar ook aspecten rondom zorgvuldig ruimtegebruik en kwaliteit. Deze aanpak past ook bij de regionale energie strategieën die regio's gezamenlijke gemeenten nu aan het opstellen zijn.

Vanuit het nu voorgestelde kader worden er op voorhand geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Dat betekent dat er ook mogelijkheden voor nieuwvestiging zijn of een ruimere omvang dan 5.000 m² op een vrijkomende locatie. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten de provincie een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen.

In beginsel gaat de provincie er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. De technologische ontwikkeling voor het opwekken van zonne-energie gaat steeds verder waardoor er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor meervoudig ruimtegebruik zoals op daken (op het noorden), op muren, geïntegreerd in ruiten, op wegen enzovoorts. Het is daarom goed al bij het toelaten na te denken over hoe de sanering wordt veilig gesteld.

Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld.

Het vereiste van een omgevingsvergunning is efficiënt vanuit het terugdringen van bestuurslasten omdat er geen bestemmingsplanprocedures doorlopen hoeven te worden bij aanvang en bij afloop van het gebruik. Bovendien ontstaan er met een dergelijke procedure geen planologische rechten die op termijn kunnen leiden tot andere gebruiksfuncties of planschade claims. De vestiging van zelfstandige opstellingen groter dan 5.000 m² of de nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen buiten zoekgebieden voor verstedelijking is dus niet mogelijk met een herziening van het bestemmingsplan.

Onderhavig voornemen betreft een aanvraag omgevingsvergunning voor het tijdelijk realiseren van een zonnepark van 25 jaar. Na deze termijn worden de betreffende percelen in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Daarnaast zal het voornemen ook bijdragen aan de sociaal maatschappelijke context. Onder andere door de mogelijkheid voor burgers en bedrijven om te participeren in het project. Maar ook door het creëren van werkgelegenheid. denk hierbij aan realisatie en onderhoud van de installatie en het

aanleggen en onderhouden van de groenstroken. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Social return

- *Voor de realisatie en beheer & onderhoud voor de SDE+ looptijd wordt gebruik gemaakt van overeenkomsten met lokale organisaties waarbij we mensen inzetten met een maatschappelijke achterstand.*

Lokale duurzame initiatieven

- *Een deel van de opbrengsten van het zonnenveld vloeien terug in een fonds waarbij lokale duurzame initiatieven kunnen worden ondersteund. Deze bijdrage is structureel voor een periode van 15 jaar*

Lokale ondersteuning bedrijven

- *Het betrekken van lokale bedrijven is een “must” voor de lokale samenwerking. Denk hierbij aan samenwerking met installateurs, loonwerkers, hekwerken, beveiliging, e.d.*

Hiermee is het voornemen passend binnen de beleidsuitgangspunten zoals opgenomen in de Verordening ruimte.

3.2.3 Ontwerp Omgevingsvisie Noord-Brabant

De omgevingsvisie formuleert voor de toekomst één basisopgave en vier hoofdopgaven voor de middellange en lange termijn. De visie geeft daarbij richting aan deze opgaven vanwege de ingrijpende veranderingen waarmee zij gepaard gaan. De vier hoofdopgaven komen voort vanuit de basis en zijn daar ook feitelijk mee verankerd. Daaruit volgt dat basisopgave en hoofdopgaven niet alleen met elkaar maar ook onderling zijn verbonden.

Werken aan de Brabantse energietransitie is één van de vier hoofdopgaven. Het nationale doel is om in 2050 80 procent tot 95 procent minder CO² uit te stoten ten opzichte van de uitstoot in 1990. Nederland heeft voor 2030 een tussendoel gesteld van 49 procent CO²-reductie. In Brabant wordt deze ambitie voor 2030 overgenomen als nieuwe, minimaal te realiseren ambitie van 50 procent. We vertalen dit naar een eigen ambitie voor duurzame energieopwekking, besparing en beperking van CO²-uitstoot. Dit laatste ook uit andere bronnen dan fossiele brandstoffen.

De minimale doelstelling is al een gigantisch grote uitdaging die vraagt om een actief en gericht tweesporenbeleid van de provincie:

- Verminderen energieverbruik: Energie die je niet verbruikt hoef je ook niet op te wekken en levert dan ook geen ruimteclaim of uitstoot op. Daarom is het verminderen van energiegebruik noodzakelijk, onder andere in de gebouwde omgeving (warmte, isolatie) via energiezuinige apparatuur, het verminderen van het energiegebruik van mobiliteit en het terugdringen van industrieel energiegebruik.
- Verduurzaming energie: Van een marginale toepassing van duurzame technologie gaan we via een enorme groeispurt grootschalig gebruik maken van energie via wind, zon, water en duurzame warmte.

Daar waar mogelijk gaan wij bij maatschappelijke opgaven en projecten uit van een bijdrage aan de energietransitie. En, anderzijds, bij een energieproject gaan we na hoe dit past binnen en bijdraagt aan de ruimtelijke en – net zo belangrijk – sociaal

maatschappelijke context. Daarbij levert de energieopgave (of een energieproject) zo goed mogelijk een bijdrage aan het circulair maken van de economie. Dit betekent zo min mogelijk nieuwe grondstoffen en zoveel mogelijk hergebruik van reststromen.

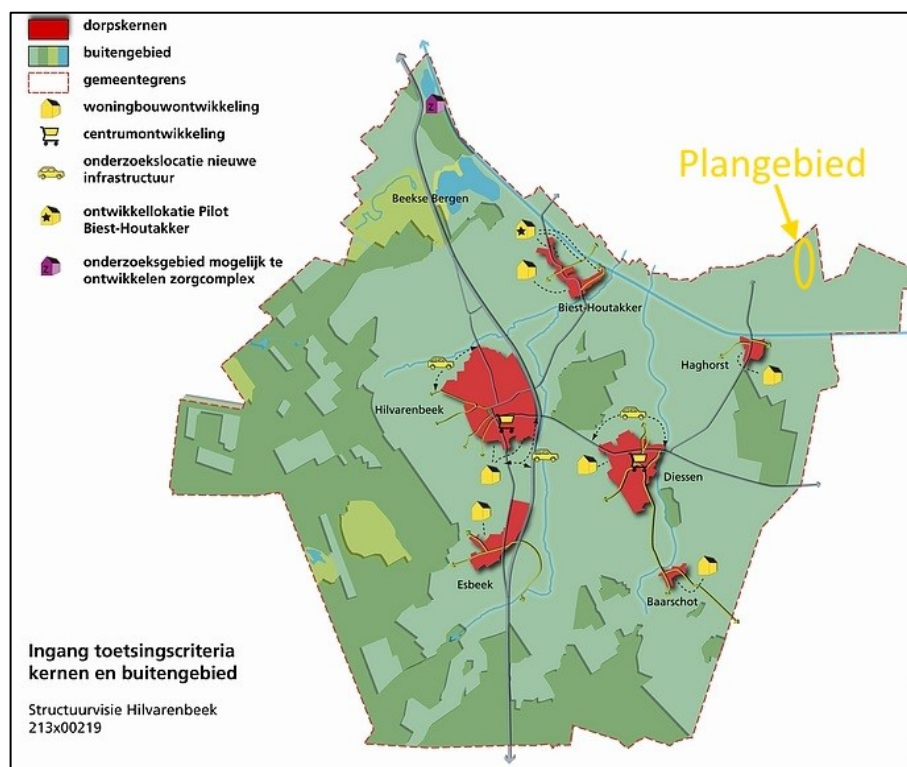
Onderhavig voornemen betreft een grootschalig energieproject. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om in 2030 50% minder CO² uitstoot te realiseren. Daarnaast zal het voornemen ook bijdragen aan de sociaal maatschappelijke context. Onder andere door de mogelijkheid voor burgers en bedrijven om te participeren in het project. Maar ook door het creëren van werkgelegenheid, denk hierbij aan onderhoud van de installatie en het onderhouden van de groenstroken. Met name het laatste zal uitgevoerd gaan worden door sociale werkplaatsen. Onderhavig voornemen past hiermee binnen Ontwerp Omgevingsvisie van Noord-Brabant.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Hilvarenbeek

Op 25 februari 2010 heeft de gemeenteraad van Hilvarenbeek de 'Structuurvisie Hilvarenbeek' vastgesteld. Met deze structuurvisie wil de gemeente regie voeren op de ontwikkelingen en processen die voor de toekomst van Hilvarenbeek van belang zijn. Ontwikkelingen die het goed wonen, leven en werken ondersteunen en verbeteren wil de gemeente kunnen faciliteren en stimuleren. Voor sommige ontwikkelingen zal ze daarbij zelfs initiatiefnemer willen zijn. Voor andere ontwikkelingen is zij ook afhankelijk van initiatieven van derden, zoals ondernemers, woningcorporaties, instellingen, en burgers. Ontwikkelingen die afbreuk doen aan de toekomst van Hilvarenbeek wil de gemeente waar mogelijk voorkomen.

De planlocatie is conform de kaart van de structuurvisie aangeduid als 'Buitengebied', zie onderstaande afbeelding.

Figuur: uitsnede structuurvisiekaart met ligging planlocatie

Het buitengebied heeft een belangrijke functie voor de gemeente. De agrarische functie is sterk vertegenwoordigd. De ruimtelijke karakteristiek van het buitengebied kan vooral beleefd worden vanuit het recreatief gebruik van paden, wegen en de recreatieve steunpunten. De kwaliteiten van de natuur zijn verankerd in de robuuste ecologische structuren en verbindingen en het divers karakter op de overgangen tussen buitengebied en de dorpen. De gemeente ziet het als haar basisverantwoordelijkheid voor het behouden van de ruimtelijke karakteristiek van haar gemeente. Hierbij hanteert zij onderstaande criteria voor het buitengebied:

- behouden van robuuste natuurgebieden en ecologische verbindingzone's;
- het behouden van het divers karakter op de overgangen tussen buitengebied en de dorpen;
- Het behouden van cultuurhistorische waarden in het gebied.

De structuurvisie gaat niet concreet in op de ontwikkeling van een voorziening voor het opwekken van groene energie (zonnepanelenpark). Ten tijde van het vaststellen van de structuurvisie was er nog geen noodzaak om hiervoor specifiek beleid te ontwikkelen. Momenteel is deze noodzaak en heeft de gemeente Hilvarenbeek de Visie Grootschalige Opwek opgesteld. In paragraaf 3.3.2. wordt verder ingegaan op deze Visie.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling

De gemeente Hilvarenbeek gaat, mede op basis van deze structuurvisie, door met het doen van investeringen die bijdragen aan een algemene verbetering van de woon-, leef-, werk- en recreatieve kwaliteiten. Deze investeringen hebben daarmee een positieve uitwerking op de waarde van bestaand, maar ook op de marktw waarde van nieuw te realiseren onroerend goed. De gemeente vindt het daarom gerechtvaardigd om bij het

aangaan van een anterieure overeenkomst inzake de grondexploitatie, ook een financiële bijdrage te vragen ten behoeve van deze gemeentelijke investeringen. De gemeente wenst niet nu al specifiek aan te geven welke projecten om zo'n bijdrage zal worden gevraagd. Maar wel wil de gemeente in algemene zin de investeringen duiden die in beginsel voor kostentoerekening in aanmerking kunnen komen. Het kan dan gaan om investeringen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen die bijdragen aan:

- de belevingskwaliteit van de woonomgeving (uitzicht, groen, water en de inrichting van de openbare ruimte);
- de functionele kwaliteiten van de woonomgeving (parkeren, sporten, spelen, wandelen, bereikbaarheid en basisvoorzieningen);
- de sociale kwaliteiten van de woonomgeving (sociale veiligheid, buurtcontact en het verminderen van overlast);
- de bereikbaarheid van woningen, voorzieningen en bedrijvigheid voor inwoners, ondernemers en toeristen;
- het imago, de uitstraling en de aantrekkelijkheid van Hilvarenbeek als recreatiegemeente, waardoor toeristen verleid worden om langer te verblijven en bestedingen te verrichten.

Met deze handelwijze wordt nu de grondslag gelegd voor een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling. Meer concreet speelt ook de mogelijke instelling van een fonds landschapsversterking ter realisatie van de doelstellingen en projecten in het landelijk gebied.

Bij onderhavig initiatief komt de bijdrage in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling tot uiting in de landschappelijke inpassing van het zonnepanelenpark. Hiervoor wordt ca. 13.244 m² struweel aangeplant. De groenstroken variëren in breedte van 4,5 meter tot 10 meter. Daarnaast bestaat een groot gedeelte van de paden en tussenliggende ruimte uit bloemrijk grasland. In totaal bedraagt het oppervlak aan bloemrijk grasland ca. 30.300 m². Hiermee wordt er een forse meerwaarde gerealiseerd ten aanzien van landschapselementen en biodiversiteit (flora en fauna). Voor een verdere uiteenzetting wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en het inpassingsplan in **bijlage 1**.

3.3.2 Visie Grootschalige Opwek

De gemeentelijke Visie Grootschalige Opwek is op 7 februari 2019 door de raad vastgesteld. De Visie geeft aan dat de gemeente Hilvarenbeek, net als in de rest van de Regio Hart van Brabant, per 2050 alle elektriciteit die op het grondgebied wordt verbruikt ter plekke duurzaam wordt opgewekt. De gemeente Hilvarenbeek staat als deelnemer aan de regio Hart van Brabant achter de afspraak per 2050 geheel energie- en CO₂-neutraal te zijn. Dat betekent dat over iets meer dan dertig jaar alle elektriciteit die in de regio Hart van Brabant wordt verbruikt in, door of namens de regio Hart van Brabant *op duurzame wijze* opgewekt zal worden. De gemeente Hilvarenbeek wil daarin loyaal haar aandeel nemen.

De 'Visie Grootschalige Opwek' geeft een eerste inkijk in hoe we ervoor willen zorgen dat dit voornemen niet ten koste gaat van de algehele leefbaarheid. Ze wil op hoofdlijnen tonen hoe initiatieven voor het opwekken en transporteren van duurzame stroom zullen worden beoordeeld. Voor de Hilvarenbeekse visie hanteren we vooralsnog als vuistregel dat de gemeente in de jaren tot 2050 ongeveer 1 petajoule aan elektriciteit per jaar nodig zal (blijven) hebben. Dit is, omgerekend naar een voor stroom gemakkelijker hanteerbare

eenheid, gelijk aan 278 gigawatturen (GWh). Dit komt overeen met achttien forse windturbines van 4 MW, of ruim een miljoen zonnepanelen à 1,6 m². In de praktijk zal het voorlopig een combinatie van deze twee technieken worden.

In de afweging of toestemming aan een zonneproject verleend kan worden maken we gebruik van de zogenaamde 'Zonneladder'. Projecten binnen de bebouwde omgeving genieten de voorkeur boven projecten in het buitengebied. De beoordeling van een initiatief is sterk afhankelijk van de gekozen locatie: matcht het initiatief met de eigenschappen en kwaliteiten van de specifieke plek? De beoordeling is steeds maatwerk. De Zonneladder maakt onderscheid in vier treden. Zie onderstaande figuur.

Trede 0

We hebben een sterke voorkeur voor het gebruiken van zonne-energie met gebouwgebonden installaties op dakvlakken. Het plaatsen van zonnepanelen op een gebouw is in veel gevallen vergunningsvrij mogelijk. We willen gebouweigenaren stimuleren én inspireren om te investeren in de plaatsing van zonnepanelen op hun gebouwen.

Trede 1

Als voor de omvang van het voorgestelde project geen of onvoldoende geschikte ruimte beschikbaar is in of aan bestaande gebouwen kan uitgeweken worden naar een zogenoemde 'grondgebonden opstelling' op een locatie binnen bestaand bebouwd gebied. Grondgebonden zonne-installaties binnen bestaand bebouwd gebied kunnen (tijdelijk) invulling geven aan langdurig niet in gebruik zijnde terreinen. Denk daarbij aan braakliggende kavels op bedrijventerreinen of andere onbenutte percelen.

Trede 2

Indien binnen bestaand bebouwd gebied geen of onvoldoende geschikte ruimte beschikbaar is voor de ruimtelijke inpassing van een zonne-installatie gaat de voorkeur uit naar 'direct grenzend aan bestaand bebouwd gebied'. Dit moet dan wel deugdelijk worden gemotiveerd.

Het voordeel van deze gebieden is dat ze in ruimtelijke zin de mogelijkheid bieden eventuele rafelrandjes aan de zomen van de bebouwing 'strak te trekken'.

Trede 3

Als laatste trede op de zonneladder komen ook grondgebonden opstellingen in het buitengebied in beeld. In zijn algemeenheid zullen zij de grootste ruimtelijke impact hebben op hun omgeving.

Bij Trede 0 van de Zonneladder stellen we geen aanvullende vragen en voorwaarden. Bij de andere tredes hanteren we twee algemene uitgangspunten om de initiatieven te beoordelen, te weten:

1. Behoud van bestaande ruimtelijke kwaliteit
2. Maatschappelijke meerwaarde.

1. Behoud van bestaande ruimtelijke kwaliteit

Uitgangspunt is dat een nieuwe functie als energiebedrijf ter plekke de bestaande ruimtelijke kwaliteit niet aantast. Als een dergelijke aantasting onvermijdelijk is, verwachten we maatregelen die deze aantasting tenietdoen of compenseren.

2. Maatschappelijke meerwaarde

We kijken of initiatieven maatschappelijke meerwaarde hebben. De revenuen van de ontwikkeling van een zonnenveld mogen niet alleen naar de ontwikkelaar en grondeigenaar gaan. Ook de samenleving wil op een of andere manier kunnen meeprofiteren. Denk aan meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteitsverbetering (zoals landschapsverbetering, herstellen van cultuurhistorische waarden, klimaatadaptatie) of lokale sociale participatie.

We denken dan aan het participeren in een opwekinstallatie door bedrijven en/of inwoners of de lokale energiecoöperatie Hilverstroom (en daarmee dus ook de lokale inwoners en bedrijven). De inzet, waar mogelijk, van lokale en regionale MKB-bedrijven voor bouw en onderhoud van opwekinstallaties geldt als pluspunt.

Afweging

Ten aanzien van onderhavig voornemen is een afweging gemaakt aan de hand van bovengenoemde zonneladder. Deze afweging is als **bijlage 3.1** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. De conclusie luidt als volgt.

Gezien het bovenstaande is het zeer lastig om binnen trede 0 en trede 1 voldoende oppervlak binnen bestaand stedelijk gebied in te zetten ten behoeve van de grootschalige opwek van duurzame energie. Niet alle dakvlakken kunnen worden benut en er moet ook ruimte beschikbaar blijven voor woningbouw en bedrijventerreinen. Voor het behalen van de gewenste doelstellingen voor 2020 – 2030 zijn er derhalve ook ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied noodzakelijk. Onderhavig initiatief kan vanwege de ligging nabij stedelijk gebied (Stille Wille) in het kader van de zonneladder gezien worden als een 'trede 2' ontwikkeling. Mocht de Stille Wille door het bevoegd gezag niet beschouwd worden als 'stedelijk gebied' valt het project automatisch in 'trede 3'. Door middel van participatie, uitgebreide landschappelijke inpassing en de positieve bijdrage aan de biodiversiteit is de maatschappelijke meerwaarde voldoende aangetoond. In dit kader is tevens een intentieovereenkomst met de lokale energiecoöperatie Hilverstroom opgesteld en ondertekend. Deze is als **bijlage 13** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. Daarnaast is nog een aanvullende motivatie opgesteld met betrekking tot de motivatie in het kader van duurzame ruimtelijke

ordening, zie ook onder paragraaf 3.3.3. Deze motivatie is als **bijlage 3.2** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd.

Hiermee is voldoende aangetoond dat het initiatief past binnen de Visie Grootchalige Opwek van de gemeente Hilvarenbeek.

3.3.3 Kadernota bij de VGO Hilvarenbeek

Bij de besluitvorming van de Visie grootschalige opwek Hilvarenbeek (VGO) is aan de raad toegezegd om als aanvulling op de VGO een nota met kaders op te stellen. Deze kadernota is vastgesteld op 16 mei 2019. In de kadernota worden de voorwaarden uiteengezet waaraan initiatieven voor grootschalige opwek moeten voldoen.

Hieronder worden de voorwaarden genoemd en wordt onderhavig initiatief getoetst aan de betreffende voorwaarde (cursief weergegeven).

Algemene voorwaarden voor initiatieven grootschalige opwek

- We stellen dat tot en met 2020 maximaal 50 ha aan zonneparken en een locatie voor windturbines wordt vergund.

Zonnepark Haghorst heeft betrekking op een oppervlak van ca. 19,3 ha, excl.

Landschappelijke inpassing en voldoet hiermee aan deze voorwaarde.

- Aansluiting op het elektriciteitsnet is voorwaarde om een project te laten doorgaan. Bij een aanvraag voor grootschalige opwek vragen we een schriftelijke verklaring van de netbeheerder, waaruit blijkt dat er afstemming is met de netbeheerder en een prijsindicatie is afgegeven voor de aansluiting op het net. Als de aanvraag positief wordt beoordeeld, vragen we als voorwaarde voor een vergunning een geldende offerte van de netbeheerder waaruit blijkt dat aansluiting mogelijk is en maatschappelijk verantwoord.

Met betrekking tot de aansluiting van Zonnepark Haghorst op het elektriciteitsnet is door de netbeheerder reeds een prijsindicatie afgegeven. Na vergunningverlening wordt de prijsindicatie omgezet in een offerte. Initiatiefnemer heeft tevens elke 3 maanden contact met Enexis over de stand van zaken betreft het aansluiten van het zonnepark. Daarnaast heeft Tennet plannen om de bovengrondse hoogspanningskabel te vervangen, en deze ondergronds te gaan plaatsen langs de A58. Hierover wordt ook overleg gevoerd om dit plan hierbij mee te nemen.

- Plannen moeten realistisch en uitvoerbaar zijn. Op dit moment is nog veel onduidelijk en de ontwikkelingen ten aanzien van duurzame energiebronnen gaan in hoog tempo. We volgen die ontwikkelingen en zorgen dat we bij de beoordeling hierop kunnen anticiperen. Het voldoen aan alle voorwaarden leidt niet automatisch tot het verlenen van een vergunning. Als tijdens het proces blijkt dat de gevolgen voor goede ruimtelijke ordening en het algemeen belang onaanvaardbaar worden, hebben we de mogelijkheid om de aanvraag af te wijzen.

Uit onderhavige ruimtelijke onderbouwing, incl. bijbehorende documenten volgt dat het initiatief realistisch en uitvoerbaar is. Dit is verder ter beoordeling van het bevoegd gezag.

- Een anterieure overeenkomst is onderdeel van de vergunning. Als het proces van initiatiefvoorstel positief verloopt, kan dit leiden tot een vergunning voor de

installatie van een zonnepark of windturbines. Betrokken partijen stellen een anterieure overeenkomst op met alle afspraken. We vragen hierbij een bankgarantie zodat bij faillissement de kosten van het opruimen van de zonnepanelen kunnen worden betaald (zie 5.5). Het stellen van financiële zekerheid is immers verplicht op grond van de provinciale Verordening ruimte, zowel ten aanzien van windturbines als zonneparken.

Zie ook paragraaf 5.1. Met de gemeente wordt een anterieure overeenkomst gesloten waarin alle afspraken worden vastgelegd. Tevens wordt voorafgaand aan de realisatie van het voornemen een overeenkomst gesloten met een externe partij voor terugname van de zonnepanelen. De zonnepanelen worden dan na de gebruiksperiode door deze partij ingenomen, de panelen zijn nu reeds voor 96% recyclebaar. Hiervoor kan tevens een bankgarantie worden afgesloten.

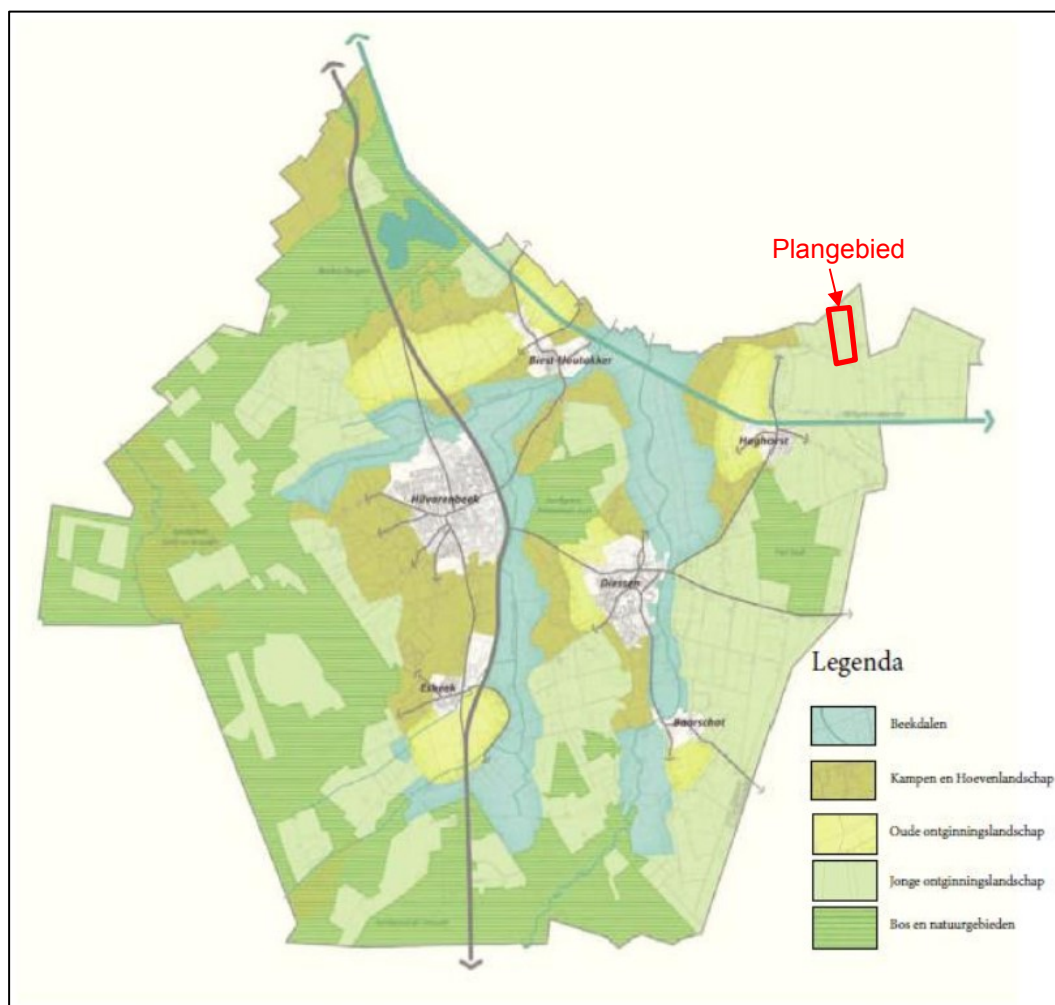
Zonneladder

Zie bijlage 3 Zonneladder Motivatie en par. 3.3.2.

Aanvullende beoordelingskaders

Afbakening

Onderhavig initiatief is geheel gelegen binnen grootschalige 'jonge ontginningsgronden' aan de oostkant van de gemeente en heeft betrekking op een oppervlak van 19,3 ha, incl. paden, transformatoren en overige voorzieningen. Zie onderstaande figuur.

Kaart landschapstypen met ligging plangebied

Het initiatief blijft met 19,3 ha onder het maximaal oppervlak van 20 ha. Tevens bedraagt onderhavig initiatief slechts ca. 4,7% van het oppervlak open gebied ten noorden van het Wilhelminakanaal (gebied tussen Moergestelseweg en Landgoed Baest, met uitzondering van Stille Wille). Hiermee wordt tevens voldaan aan eis van maximaal 10% ruimtebeslag per open gebied. In principe loopt het open gebied nog verder door ten zuiden van het Wilhelminakanaal.

*Ten aanzien van de landschappelijke inpassing wordt verwezen naar par. 2.3 en **bijlage 1**.*

Maatschappelijke meerwaarde

- De initiatiefnemer maakt een participatieplan waarin beschreven is hoe de omgevingsparticipatie wordt ingevuld en hoe de eigendomsverhouding optimaal wordt ingericht. We streven naar 50% participatie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven).

*De maatschappelijke meerwaarde van onderhavig voornemen is uiteengezet in de afweging van de zonneladder in **bijlage 3**. Dit betreft de mogelijkheid voor bedrijven en particulieren om te kunnen participeren in de grootschalige opwek van zonne-energie door middel van deelnemingen/opties. Deze mogelijkheid wordt in samenwerking met coöperatie Hilverstroom verder uitgewerkt. We streven naar een evenwichtige eigendomsverdeling waarbij 50% van de productie eigendom is van de lokale omgeving (burgers en bedrijven). Dit zal worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.*

- Onderdeel van het participatieplan kan het instellen van een omgevingsfonds zijn. Hierin doet de initiatiefnemer een afdracht voor maatschappelijke doelen. *Lokale bedrijven worden ingezet voor bouw en onderhoud van de installatie en bijbehorende voorzieningen. Denk hierbij aan de aanleg en onderhoud van de landschappelijke inpassing, aanleg van hekwerk en beveiliging van het park. Verder leveren het meervoudig ruimtegebruik in de vorm van bevordering van de biodiversiteit door aanleg en beheer van ruim 3 ha. bloemrijk grasland en de landschappelijke inpassing een forse bijdrage aan de maatschappelijke meerwaarde.*

Ruimte voor recreatieve ambities

De initiatiefnemer wil tevens voorzien in recreatieve en educatieve voorzieningen. Dit betreft onder andere het ontvangen en rondleiden van scholieren of groepen die geïnteresseerd zijn in grootschalige opwek van duurzame energie. Hiermee wordt tevens het belang van de opwek van duurzame energie verkondigd. Daarnaast zal een informatiebord worden geplaatst met uitleg over de werking van zonnepanelen en de bijdrage van het park aan de duurzame energievoorziening.

Zorgvuldige dialoog

*Voor het verslag van de 1^e omgevingsdialoog wordt verwezen naar par. 5.2 en **bijlage 8** van deze ruimtelijke onderbouwing. Daarnaast is inmiddels een 2^e dialoog gehouden voor de bewoners van de Stille Wille in het kader van het onderzoek naar de eventuele benutting van zonne-energie voor het produceren van groen waterstofgas als alternatief voor de warmtevoorziening van het bungalowpark. De samenvatting van deze aanvullende dialoog is als **bijlage 10** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. Na vergunningverlening volgen nieuwe bijeenkomsten samen met coöperatie Hilverstroom*

om de mogelijkheden met betrekking tot participatie in het project verder toe te lichten. De aanvrager is in onderhavige situatie de contactpersoon in deze.

Duurzame ruimtelijke ordening

- Plannen voor grootschalige opwek op een voormalige agrarische bestemming (VAB), hebben de voorkeur. De aanvrager dient te onderbouwen dat en op welke wijze hij de mogelijkheden hiertoe heeft onderzocht.

Het plangebied heeft geen betrekking op een VAB-locatie. Bij onderhavig initiatief hebben andere belangen, zoals ligging ten opzichte van Stille Wille en de ligging nabij de A58 (energiecorridor), de doorslag gegeven voor de locatiekeuze. Het benutten van een VAB locatie ligt in deze omgeving niet direct voor de hand. Ook door de schaalgrootte is dit geen optie.

- De eigenaar van de grond is betrokken bij de exploitatie en er dient aannemelijk te worden gemaakt door de aanvrager dat verhuur of gebruik van de grond door de eigenaar niet leidt tot intensivering van zijn overige grond.

De tot het plangebied behorende percelen zijn van 2 eigenaren. Deze eigenaren worden beide betrokken bij de exploitatie. Met de eigenaren wordt een grondgebruiksovereenkomst afgesloten. Met uitzondering van perceelnr. 906 maken de gronden onderdeel uit van de veehouderij aan de Wijnhovenstraat 13 te Haghorst. De veehouderij beschikt over voldoende grond ca. 65 ha eigendom en 15 ha pacht, waardoor er in principe grond over is voor andere doeleinden. Tot op heden is de overtollige grond ingezet voor akkerbouw en ten behoeve van ruwvoerwinning voor veehouderijen in de omgeving. De overtollige grond wordt nu ingezet voor het realiseren van een zonnepark en leidt hierdoor niet tot intensivering van de veehouderijtak. Perceelnr. 906 behoort tot een akkerbouwbedrijf, hierdoor zal het totale areaal van dit bedrijf iets afnemen wat niet leidt tot intensivering.

- De aanvrager toont aan dat de kwaliteit van de bodem, met bijbehorend bodemleven, behouden blijft. Ook dient hij aan te tonen dat de bodem geschikt blijft voor toekomstige natuurontwikkeling of agrarisch gebruik. De aanvrager dient te onderbouwen met welke beheermaatregelen het voorgaande wordt bereikt.

Met de grondeigenaren wordt een grondovereenkomst afgesloten voor gebruik van de betreffende percelen ten behoeve van het zonnepark. Hierin wordt opgenomen dat er een milieukundig bodemonderzoek (0-situatie wordt uitgevoerd voor realisatie zonnepark en een 'schone grond' verklaring volgt na de gebruikperiode van 25 jaar) uitgevoerd wordt. Daarnaast wordt een landbouwkundig bodemonderzoek (uitgebreid conform richtlijn BLGG) uitgevoerd voorafgaand aan realisatie van het zonnepark en na de gebruikperiode. Hierbij wordt onderzoek verricht naar o.a. PH, organische stof gehalte, calcium gehalte en het bodemleven. Indien hieruit volgt dat bepaalde waarden onder de grenswaarde zijn gekomen, dan dient hiervoor een reparatiebemesting uitgevoerd te worden door middel van toedienen van kunstmest, drijfmest of vaste mest (afhankelijk van de te corrigeren waarden).

- In het plan wordt rekening gehouden met bestaande flora en fauna. Indien nodig worden compenserende maatregelen getroffen.

Zie paragraaf 4.5 en bijlage 6 en 7.

- Een vergunning is voor de duur van 15 jaar. Daarna kan een nieuwe vergunning worden aangevraagd om het project voort te zetten.

Dit is met een amendement gewijzigd in 25 jaar. Na 25 jaar wordt de grond weer in gebruik genomen als landbouwgrond.

- De aanvrager toont aan dat hij na beëindiging van de vergunning de installatie circulair verwijdt en een “schone grond verklaring” zal voorleggen.

Zie hierboven.

- Er wordt een anterieure overeenkomst opgesteld met daarin gemaakte afspraken. We vragen een bankgarantie of een eerste recht van hypotheek zodat in geval van faillissement de kosten van het opruimen van de zonnepanelen kunnen worden betaald.

Zie algemene voorwaarden.

Aanvullend is in het kader van een duurzame ruimtelijke ordening door initiatiefnemer een aanvullende motivatie opgesteld, deze is als **bijlage 3.2** bijgevoegd

Meervoudig ruimtegebruik

*Het meervoudig ruimtegebruik wordt uiteengezet in **bijlage 3.1** en **bijlage 3.2** en par. 3.3.2.*

Met in acht name van het bovenstaande voldoet onderhavig voornemen aan de voorwaarden gesteld in de Kadernota bij de VGO Hilvarenbeek.

4 MILIEU- & OMGEVINGSASPECTEN

4.1 Milieu-aspecten

4.1.1 *Bedrijven en milieuzonering*

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Voorgaande moet op twee manieren getoetst worden. Enerzijds wordt er gekeken of het perceel zelf veroorzaker is van hinder en anderzijds wordt bekeken of het perceel kwetsbaar is voor hinder. Voor de toetsing kan onder meer gebruik worden gemaakt van de VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' waarin voor de onderscheiden bedrijfsactiviteiten generieke afstandsnormen zijn opgenomen. Dit betreffen conform jurisprudentie richtafstanden, die indicatief zijn voor een goede ruimtelijke ordening. Bij de toetsing van concrete situaties dient echter maatwerk te worden geleverd. Afwijking van de generieke richtafstanden uit de VNG publicatie is hierbij mogelijk, mits dit goed kan worden gemotiveerd.

Een zonnepanelenweide vormt geen milieuhinderlijke bedrijfsactiviteit in termen van milieuzonering. Eventuele geluidhinder zou door transformatoren kunnen ontstaan. Het betreft transformatoren die vergelijkbaar zijn aan die in woonwijken. Voor transformatorstations geldt een te hanteren afstand van 30 m. Voor de op te richten transformatorstations wordt een minimale afstand van 160 meter tot de meest nabij gelegen bedrijfswoning (agrarisch) aangehouden.

Verder heeft onderhavige ontwikkeling geen betrekking op het realiseren van een gevoelige functie, waardoor er geen belemmeringen ontstaan voor bedrijven in de omgeving.

Geconcludeerd wordt dat het aspect bedrijven en milieuzonering de ontwikkeling niet in de weg staat.

4.1.2 *Bodem*

Indien sprake is van een planologische functiewijziging, dient te worden gezien of de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse geschikt is voor het voorgenomen gebruik. Om een indruk te krijgen van de aan- of afwezigheid van bodemverontreiniging is een historisch bodemonderzoek (vooronderzoek) door Aelmans Eco uitgevoerd (**bijlage 4.1**).

Uit het vooronderzoek blijkt dat geen aanwijzingen zijn aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eventuele bodemverontreinigingen en/of bodembedreigende activiteiten. Tijdens de terreininspectie zijn ook geen waarnemingen gedaan, die wijzen op enige vorm van bodemverontreiniging.

In de kadernota bodem is echter de voorwaarde opgenomen dat de uitgevoerde activiteit (na 25 jaar) geen negatief effect op de milieuhygiënische bodemkwaliteit mag hebben gehad. Daarom is ter plaatse van de geplande transformatoren, die als potentieel bodemverontreinigende activiteit worden beschouwd, als referentiekader de 0-situatie

van de actuele bodemkwaliteit vastgelegd (MILON, **bijlage 4.2**). Het onderzoek heeft geleid tot een goed beeld van de bodemkwaliteit. Ter plaatse van de transformatoren zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. De resultaten dienen als toetsingsgrondslag om te bepalen of de transformatoren effect hebben gehad op de bodemkwaliteit.

Resumé bodemverontreiniging:

Uit het uitgevoerde historisch onderzoek volgt dat op basis van de historische gegevens en de terreininspectie, geen bodemverontreinigingen worden verwacht. Middels het 0-situatie bodemonderzoek is de actuele bodemkwaliteit ter plaatse van de geplande transformatoren, die als potentieel bodemverontreinigende activiteit worden beschouwd, als referentiekader vastgelegd.

Gezien bovenstaande conclusie vormt het aspect bodem geen belemmering voor onderhavig voornemen.

4.1.3 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) is van toepassing op woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen (onder meer onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en andere gezondheidszorggebouwen) en geluidsgevoelige terreinen (onder meer woonwagendstandplaatsen). Uit art. 74 Wgh vloeit voort dat in principe alle wegen voorzien zijn van een geluidzone, met uitzondering van wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. De zonebreedte is afhankelijk van het gebied (stedelijk of buitenstedelijk) en het aantal rijstroken. Binnen de zones moet een akoestisch onderzoek worden verricht. De voorkeursgrenswaarde voor woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en terreinen bedraagt in die zone op de buitengevel 48 dB (art. 82 Wgh).

Een zonnepark op zich is geen geluidsgevoelige functie. Een zonnepark produceert weinig geluid. De omvormers inclusief transformatoren kunnen zorgen voor een licht zoemend geluid (< 50 dB), maar dit is geen relevante geluidsbelasting. De omgeving zal geen last hebben van het geluid dat geproduceerd wordt bij een zonneveld. In het algemeen wordt een afstand van minimaal 30 tot 50 meter van de transformator(en) tot derden aangehouden. Omdat het veelal gaat om grotere oppervlakten, is deze afstand altijd in te passen. De afstand tot de dichtstbijzijnde woningen i.c. boerderijen bedraagt 175 meter (westelijk) respectievelijk 225 meter (oostelijk) van de transformatoren.

Het zonnepark vormt een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Het zonnepark is een type A-inrichting. De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit, maar er is geen melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu nodig. Er dient te kunnen worden aangetoond dat de omvormers voldoen aan de geluideisen uit het Activiteitenbesluit. Indien hieraan wordt voldaan kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt.

Op basis van de technische specificaties van de transformatoren en omvormers is een modelmatig akoestisch onderzoek uitgevoerd, zie **bijlage 6**. Hieruit blijkt dat:

- Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde van:
 - stap 2 uit de VNG-publicatie van 45 dB(A) etmaalwaarde;
 - het Activiteitenbesluit milieubeheer van 50 dB(A) etmaalwaarde;
- Het maximale geluidniveau voldoet ter plaatse van de gevels van geluidgevoelige objecten aan de geluidgrenswaarde:
 - van stap 2 uit de VNG-publicatie van 65 dB(A);
 - het Activiteitenbesluit milieubeheer van 70 dB(A) etmaalwaarde.

Resumé effecten op geluid:

Zonneparken leiden niet tot een waarneembare toename in het optredende geluidsdrukniveau. De omvormers inclusief transformatoren kunnen in de praktijk zorgen voor een licht zoemend geluid. Middels het akoestisch onderzoek is aangetoond dat de meest kritische normwaarde van 45 dB(A) niet wordt bereikt dan wel overschreden. Daarnaast wordt de situering van de omvormers en transformatoren zorgvuldig gekozen en geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Voor geluid is geen sprake van significant nadelige effecten voor de omgeving. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4.1.4 *Luchtkwaliteit*

In hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna ook: Wmb), zijn de belangrijkste bepalingen inzake de luchtkwaliteit opgenomen. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de 'Wet luchtkwaliteit'. Het doel van titel 5.2 Wmb is om de mensen te beschermen tegen de negatieve gevolgen van luchtverontreiniging op hun gezondheid. In de wet- en regelgeving zijn de richtlijnen uit de Europese regelgeving opgenomen, waaraan voorgenomen ontwikkelingen dienen te voldoen.

Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Luchtkwaliteitseisen vormen onder de 'Wet luchtkwaliteit' geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

1. er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
2. een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt, wat wil zeggen dat een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging (meer dan 3% ten opzichte van de grenswaarde);
3. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat op 1 augustus 2009 in werking is getreden, nadat de EU op 7 april 2009 derogatie heeft verleend.

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) heeft een monitoringstool ontwikkeld voor beoordeling van het woon- en leefklimaat met betrekking tot luchtkwaliteit. Hieruit is op te maken dat ter plaatse van het plangebied geen overschrijding van de normen voor fijnstof en NO₂ plaatsvindt.

In artikel 5.16, lid 2 van de Wet milieubeheer is opgenomen wanneer een ontwikkeling wordt aangemerkt als een project in de zin van de Wet milieubeheer. In dit artikel is opgenomen dat er bij het wijzigen van het bestemmingsplan altijd sprake is van een project. Derhalve is bekeken of de luchtkwaliteit onderzocht moet worden. Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele)brandstoffen. Ook is

er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonnepanelenweide. Ter indicatie is in onderstaande figuur de uitkomst van de NIBM tool opgenomen. Als worst-case situatie is uitgegaan van 4 verkeersbewegingen per weekdaggemiddelde waarvan 10% bestaat uit vrachtverkeer. Dit geeft het volgende resultaat.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit			
Jaar van planrealisatie		2020	
Extra verkeer als gevolg van het plan			
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		4	
Aandeel vrachtverkeer		10,0%	
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,01	
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,00	
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2	
Conclusie			
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate, geen nader onderzoek nodig			

Figuur: NIBM tool

Tot 1472 voertuigbewegingen per weekdaggemiddelde in 2020 draagt een project niet in betekenende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het voornemen leidt tot een aanzienlijk kleinere toename aan verkeersbewegingen. Het plan kan derhalve worden aangemerkt als NIBM. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het plan dan ook niet in de weg.

4.1.5 Externe veiligheid

De doelstelling van het externe veiligheidsbeleid is het realiseren van een veilige woon- en leefomgeving door het beheersen van risico's van industriële activiteiten met opslag en transport van gevaarlijke stoffen. Het beleid is er op gericht te voorkomen dat er te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Burgers mogen voor de veiligheid van hun omgeving rekenen op een minimum beschermingsniveau (plaatsgebonden risico). Daarnaast moet de kans op een groot ongeluk met meerdere slachtoffers (groepsrisico) worden afgewogen en verantwoord bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een risicobron.

De risiconormen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in het Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen), Bevt (Besluit externe veiligheid transportroutes) en het Bevb. In het Bevi zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Het Bevi verplicht het bevoegd gezag op basis van de Wet milieubeheer om veiligheidsafstanden aan te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. In het besluit zijn gevoelige objecten gedefinieerd als kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Een zonnepanelenweide is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (er zijn geen personen aanwezig).

Met betrekking tot het Bevt is het zonnepark gelegen in het standaard verantwoordingsgebied van de A58 (Basisnetweg). Daar er geen sprake is van een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object hoeft de standaard verantwoording niet te worden toegepast. Daarnaast grenst het plangebied aan de pijpleiding Rotterdam-Beek. Door deze buisleiding worden K1-vloeistoffen getransporteerd. Deze is gelegen aan de overzijde van de Driehuizerweg op een afstand van ca. 25 meter van de projectlocatie en loopt parallel aan de Driehuizerweg. Eventuele graafwerkzaamheden als gevolg van onderhavige ontwikkeling vinden plaats buiten de risicocontour van de leiding.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet ook niet in activiteiten waarin sprake is van veiligheidsrisico's voor de omgeving. Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en vormt dit aspect geen belemmering voor het plan.

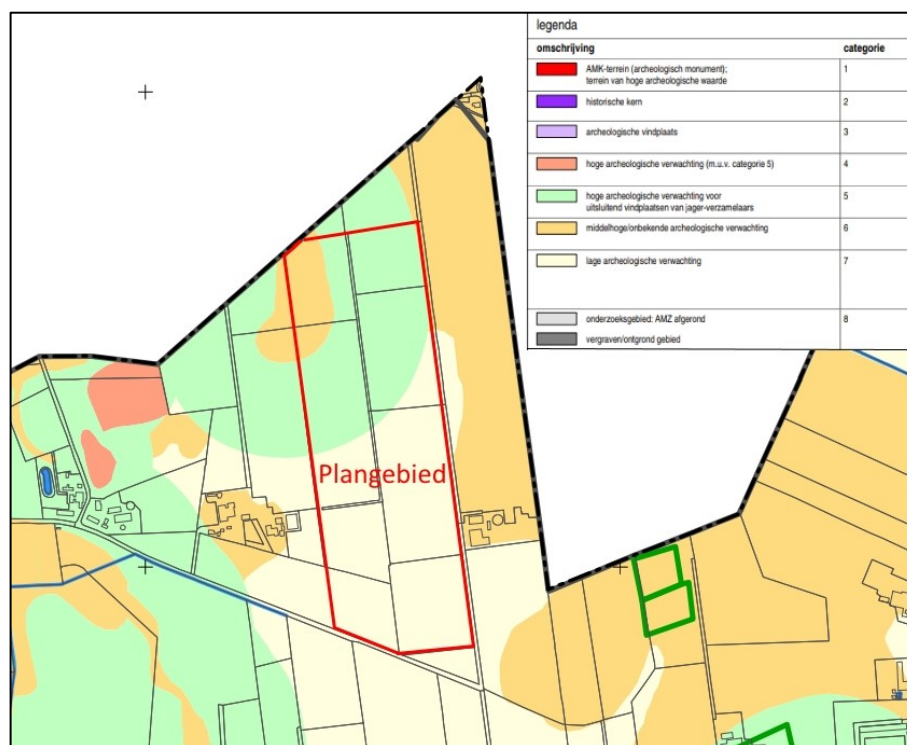
4.2 Archeologie en cultuurhistorie

4.2.1 Archeologie

Als wettelijk toetsingskader In Europees verband is het zogenaamde 'Verdrag van Malta' tot stand gekomen. Uitgangspunt van dit verdrag is het archeologisch erfgoed zo veel mogelijk te behouden. Waar dit niet mogelijk is, dient het bodemarchief met zorg ontsloten te worden. Bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang vanaf het begin meewegen in de besluitvorming.

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta uit 1992. De Wamz is in zijn geheel opgenomen in de Monumentenwet 1988 (Mw art. 38 t/m 60). In de Wamz is vastgelegd dat Rijk, provincies en gemeenten in ruimtelijke plannen rekening houden met het aspect 'archeologie'. De wet beoogt het archeologische erfgoed in hoofdzaak in situ te beschermen.

Gemeenten zijn met de inwerkingtreding van de Wamz in grote mate verantwoordelijk voor hun eigen bodemarchief. Daartoe heeft de gemeente Hilvarenbeek gemeentelijk archeologiebeleid ontwikkeld (vastgesteld door de raad op 27 september 2012), met een bijbehorende archeologische beleidskaart. Op de gemeentelijke archeologiekartaal is het plangebied aangeduid met gedeeltelijk hoge/middelhoge en gedeeltelijk lage archeologische verwachtingswaarden, zie navolgende afbeelding.

Figuur: uitsnede gemeentelijke archeologiekaart

Het plangebied bestaat conform de beleidskaart gedeeltelijk uit de categorieën 5, 6 en 7. Voor de categorieën 5 en 6 geldt dat de ondergrens van het verstoringsoppervlak 2.500 m² bedraagt, de ondergrens van de verstoringsdiepte bedraagt binnen deze categorieën 50 cm. Voor categorie 7 geldt zijn de ondergrenzen resp. 25.000 m² en 50 cm.

Onderhavige bouwplan bestaat uit het plaatsen van zonnepanelen op een buizenframe. Het frame rust op verzinkte palen welke in de grond worden vastgezet. De palen worden in de grond gebracht tot een diepte van max. 50 cm. De zonnepanelen worden in blokken van 32 x 28 meter geplaatst. Per blok zijn 136 palen nodig. De palen hebben een doorsnede van 80 mm. In totaal worden 204 blokken met zonnepanelen geplaatst. Het totaal aantal palen bedraagt 204 x 136 = 27.744 stuks. Het totale verstoringsoppervlak bedraagt hiermee ca. 140 m². Een inventariserend booronderzoek is derhalve niet noodzakelijk. Er is wel een bureauonderzoek uitgevoerd door KSP Archeologie. De rapportage van dit onderzoek is als **bijlage 5** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd. De resultaten zijn als volgt.

Conclusie

Het doel van het archeologische bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Op basis van de mogelijke aanwezigheid van een natuurlijke waterbron in de vorm van een ven geldt voor het noordelijke deel van het plangebied een hoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen van jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum. Zowel de dekzandvlakte in het noorden van het plangebied als de dekzandrug in het zuiden zijn relatief slecht gedraineerd vanwege het ondiepe voorkomen van leem in de ondergrond. Hierdoor is het land minder geschikt als landbouwgrond en lange tijd onderdeel van de woeste gronden (heidegebied). Het

plangebied is pas in de 20e eeuw ontgonnen en in gebruik genomen als landbouwgrond. In het begin was het voornamelijk als weiland in gebruik en later als gevolg van een verbeterde waterhuishouding door een kunstmatige verlaging van de grondwaterstand als akkerland. Op basis hiervan is aan het plangebied een lage verwachting toegekend voor vindplaatsen uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd.

Selectieadvies

In het noordelijke deel van het plangebied kunnen vuursteenvindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum aanwezig zijn. Vanwege het huidige gebruik als akkerland zal een groot deel van het potentiële vondst- en spoorniveau uit deze periode zijn opgenomen in de bouwvoor. Wel kan op basis van het voorkomen van vondstmateriaal in de bovengrond een vindplaats worden aangetoond en kunnen enkele diepere grondsporen zoals haardkuilen nog bewaard zijn gebleven. De gemeente stelt op basis van de moderne groundbewatering dat bodemingrepen tot 50 cm beneden maaiveld worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

De zonnepanelen worden gefundeerd op palen die tot een diepte van maximaal 50 cm zullen worden ingebracht. Ook de palen van de afrastering die rondom het terrein worden gerealiseerd, zullen niet dieper dan 50 cm beneden maaiveld reiken. Het effect van deze palen op een mogelijke vuursteen-vindplaats wordt laag ingeschat. Tot in de jaren '80 van de 20e eeuw is de bovenste 25 – 35 cm van de bodem doorploegd en bij de schaalvergroting in het begin van de 21e eeuw is waarschijnlijk gediepploegd tot ca. 50 cm beneden maaiveld.

Ook wanneer in de 21e eeuw minder diep is geploegd, zal het effect beperkt zijn vanwege het geringe oppervlak van de verstoring door de palen. Het totale verstoringsoppervlak van de palen van de zonnepanelen komt namelijk uit op ca. 139 m² en is bovendien niet een aaneengesloten vlak maar betreft kleine verstoringen van ca. 50 cm². Wanneer wordt uitgegaan van een denkbeeldige vuursteen-vindplaats van 100 m² dan zal door de palen maximaal 2,1% van de vindplaats worden aangetast.² Het informatieverlies is hiermee beperkt en zal onderzoek aan een vindplaats in de toekomst niet in de weg staan.

De bodemingrepen voor de overige werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van een middenpad en betonblokken voor transformatoren zullen tot ca. 15 cm beneden maaiveld reiken en vormen dan ook geen bedreiging voor mogelijk aanwezige archeologische vindplaatsen. Het leidingwerk zit hoofdzakelijk in de constructie verwerkt en wordt bovengronds aangelegd. Op basis van het geringe effect dat de geplande werkzaamheden hebben op het archeologische bodemarchief adviseert KSP Archeologie geen archeologisch vervolgonderzoek voor de aanleg van het zonnepark.

Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. KSP Archeologie wijst erop dat dit selectieadvies nog niet betekent dat reeds bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen. De resultaten van dit onderzoek zullen namelijk eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid, die vervolgens een selectiebesluit neemt.

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van het raadplegen van bronnen, kan op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet met zekerheid gegarandeerd worden. Indien bij graafwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, dienen deze conform de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10, bij de minister gemeld te worden. In de praktijk kan de vinder terecht bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (T 033 – 4217 456 of info@cultureelerfgoed.nl) zodat de vondst geregistreerd wordt in het centraal archeologisch informatiesysteem. Daarnaast wordt het advies gegeven om de vondst ook bij de gemeente te melden.

Gezien het bovenstaande bestaan er vanuit het aspect archeologie geen belemmeringen voor het voornemen.

4.2.2 *Cultuurhistorie*

Per 1 januari 2012 is de Modernisering Monumentenzorg in werking getreden. Als gevolg van de MoKo is het Bro (artikel 3.6.1, lid 2) gewijzigd. In een ruimtelijke onderbouwing dient een beschrijving te worden opgenomen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, rekening is gehouden.

Bij de opstelling en uitvoering van ruimtelijke plannen moet met de cultuurhistorische (landschaps)waarden van bovenlokaal belang rekening worden gehouden. Gemeenten dienen de cultuurhistorische waarden en kenmerken van deze gebieden te behouden, herstellen en/of duurzaam te ontwikkelen. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen hier enkel worden toegestaan, indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied niet aantasten.

Conform de cultuurhistoriekaart zijn er binnen het plangebied geen cultuurhistorische waarden aanwezig. Zie onderstaande figuur. Wel grenst het plangebied aan een historische weg tussen 1840 en 1900.

Figuur: Uitsnede kaart cultuurhistorie

Onderhavig voornemen heeft verder geen gevolgen voor de historische weg of wegenstructuur.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect cultuurhistorie geen belemmering vormt voor de onderhavige ontwikkeling.

4.3 Leidingen

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden onderzocht of er leidingen onder het perceel doorlopen, om te voorkomen dat de leiding bij werkzaamheden wordt beschadigd. Daarnaast kan er een omgevingsvergunning benodigd zijn om bepaalde werkzaamheden uit te voeren.

In of in de directe nabijheid van de planlocatie lopen geen boven- en/of ondergrondse leidingen. Er is op dat gebied derhalve geen sprake van bijbehorende (planologische) beschermingszones en/of belangen van derden op dit punt.

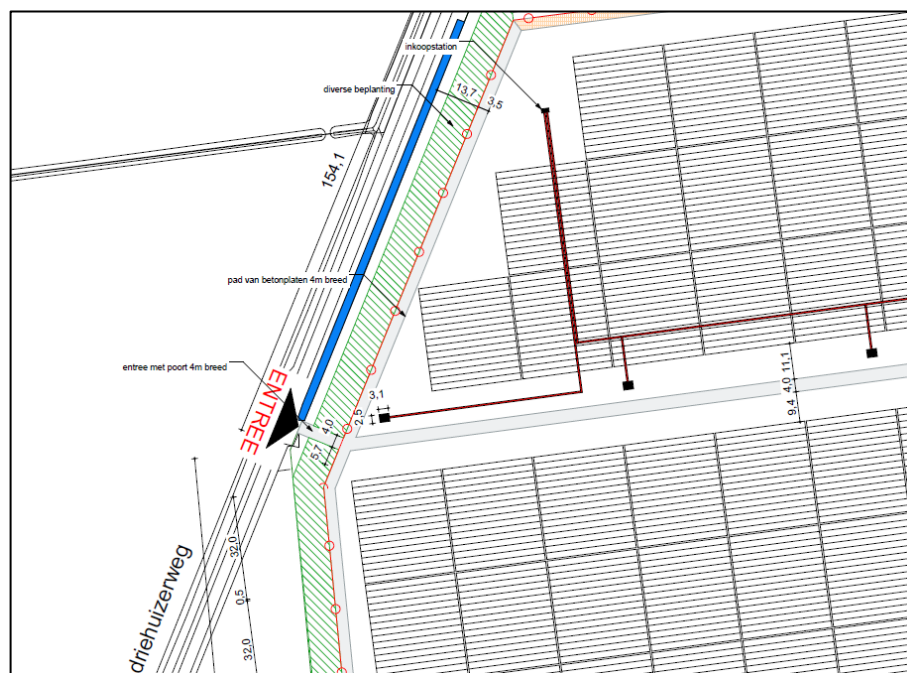
Kabels en leidingen ten behoeve van de zonnepanelen worden niet dieper dan 50 cm – maaiveld aangelegd. Het verstoord oppervlak door de constructie bedraagt niet meer dan 139 m² voor het totale zonnepark. Vergunningplicht is derhalve niet van toepassing.

Ten behoeve van de aansluiting van het zonnepanelenveld op het elektriciteitsnetwerk worden afspraken gemaakt met de netwerkbeheerder. De leiding binnen het zonnepanelenveld zijn hoofdzakelijk verwerkt in de constructie van de panelen.

Het aspect leidingen vormt geen belemmering voor het plan.

4.4 Verkeer en parkeren

Ten behoeve van de ontsluiting van de zonnepanelenweide wordt de bestaande ontsluiting aan de Driehuizerweg gebruikt. Deze is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur: Uitsnede bouwplan met ligging ontsluiting

Door de ruime opzet aan de zijde van de Driehuizerweg is er aan de straatzijde voldoende parkeergelegenheid op en naast het middenpad van 4 meter breed. De zonnepanelenweide kent een zeer beperkte verkeers-aantrekkende werking. Er vinden incidentele verkeersbewegingen plaats die uitsluitend samenhangen met het beheer en onderhoud van het zonnepanelenveld. Bij verlaten van het veld is er voldoende uitzicht op de Driehuizerweg. De Driehuizerweg betreft een zeer rustige weg met hoofdzakelijk bestemmingsverkeer voor de aangrenzende percelen.

Ten aanzien van de verkeersstructuur kan worden gesteld dat het planvoornemen niet leidt tot een significante wijziging ten opzichte van de bestaande situatie. De Driehuizerweg heeft voldoende capaciteit om de afwikkeling van het zeer beperkte verkeer als gevolg van de ontwikkeling te verwerken.

Ter plaatse van het plangebied zijn er geen aanduidingen gelegen waardoor er een vergunning nodig is voor het aanleggen van verharding of aanbrengen van ondergrondse leidingen, evenmin voor het egaliseren van de bodem (voor zover dit nodig is).

Kortom, het aspect verkeer en parkeren vormt daarmee geen belemmering voor onderhavig planvoornemen.

4.5 Natuur

Bij nieuwe ruimtelijke ingrepen en activiteiten dient te worden nagegaan of deze ingrepen en/of activiteiten eventueel gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden en/of aanwezige dier- en plantensoorten (in de omgeving). Voor bescherming van gebieden en soorten is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen

EHS genoemd). Wet- en regelgeving is bedoeld om soorten te beschermen, niet individuele planten of dieren. Het gaat erom dat het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt.

Te allen tijde geldt dat de algemene zorgplicht van toepassing is. Dit houdt in dat handelingen die niet noodzakelijk zijn met betrekking tot de voorgenomen ingreep en die nadelig zijn voor de in en om het plangebied voorkomende flora en fauna, achterwege moeten blijven.

Om inzicht te krijgen van de potentiële effecten van deze planontwikkeling op beschermde gebieden, flora en fauna zijn door Staro Natuur en Buitengebied B.V. een quickscan flora en fauna (rapport 18-0366, **bijlage 7.1**) en een specialistisch soorten-onderzoek (notitie 18-0388, **bijlage 7.2**) uitgevoerd. Tot slot is door Staro een oplegnotitie uitgewerkt (notitie 19-031, **bijlage 7.3**).

4.5.1 *Gebiedsbescherming*

Gebiedsbescherming focust op de ligging van het zonnepark ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten op deze gebieden.

4.5.1.a Natuurgebieden

Het plangebied bevindt zich niet in of direct nabij Natura 2000-gebieden. Het dichtstbij zijnde Natura-2000 gebied Kempenland-West ligt op een afstand van circa 2,8 km zuidwestelijk van het plangebied. Natura-2000 gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen ligt op circa 4,2 km afstand. De projectlocatie maakt ook geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natuurnetwerk Brabant (NNB) en ligt op circa 200 meter zuidoostelijk van het meest nabijgelegen deel van het NNN.

4.5.1.b Stikstofemissie en stikstofdepositie

Vanwege de recente uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 dient te worden aangetoond of de realisatie van dit grootschalig zonnepark van circa 25 ha effecten heeft op omringende Natura 2000-gebieden. Om inzicht te krijgen in de mogelijke (negatieve) effecten van de stikstofemissie en stikstofdepositie op deze gebieden, is overeenkomstig artikel 6 van de Habitatrichtlijn¹ een toets vergunningplicht Wet natuurbescherming voor de realisatie van Zonnepark Haghorst uitgevoerd. Deze notitie is als **bijlage 11** toegevoegd.

Geconcludeerd wordt dat de realisatie van het zonnepanelenpark Haghorst leidt tot een afname van stikstofemissie en stikstofdepositie. Dit geldt zowel voor de aanlegfase als de gebruiksfase van het zonnepanelenpark. De realisatie van het park kent een lagere stikstofemissie en stikstofdepositie (uitsluitende NOx) dan de huidige stikstofemissie als gevolg van het agrarisch gebruik (zowel NOx door landbouw-verkeer als NH3 door bemesting). De stikstofemissie als gevolg van het in gebruik zijn van een zonnepark Haghorst is vervolgens uitsluitend nog gekoppeld aan de emissie van NOx door vervoersbewegingen als gevolg van onderhoud.

¹ Een project mag qua stikstofemissie 0 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden bijdragen.

Stikstofemissie Nox [kg/jaar]			
huidige situatie		nieuwe situatie	
NOx	NH3	realisatie fase	gebruik fase
30,2	638,8	93,0	1,6
Stikstofdepositie N [mol/ha/jaar]			
huidige situatie		nieuwe situatie	
>0,05		0,00	

4.5.1.c Ecologische voortoets

Bovenstaande conclusie is ten behoeve van de voortoets voorgelegd aan Staro Natuur en Buitengebied B.V. In hun reactie geven zij aan te kunnen instemmen met de conclusie dat de aanleg van het zonnepark Haghorst geen negatieve effecten heeft op de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

Resumé ten aanzien van gebiedsbescherming

Negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden ten gevolge van stikstof kunnen met zekerheid worden uitgesloten. Ook andere negatieve effecten, zoals bijvoorbeeld verstoring, verdroging et cetera, zijn vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden met zekerheid uit te sluiten.

Deze uitkomsten geven derhalve geen aanleiding een Wnb-vergunning aan te vragen of een verklaring van geen bedenkingen te vragen vanwege mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden.

4.5.2 Soortenbescherming

De Wnb kent een beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
- Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
- 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder één van de voornoemde drie categorieën van de Wnb. Het voorkomen van beschermde soorten uit de soortengroepen flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen in het plangebied is uitgesloten. Om de aanwezigheid van marterachtigen te kunnen aantonen of uitsluiten is nader onderzoek uitgevoerd de mogelijk voorkomende soorten.

4.5.2.a Europese Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb)

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor weidevogels. In de omgeving blijft voldoende, meer geschikt leefgebied voor weidevogels aanwezig. Daarnaast blijft de houtwal binnen het plangebied behouden en in de omgeving blijft voldoende geschikt alternatief broed- en foerageergebied voor bos- en struweelvogels aanwezig. Ook voor uilen blijft voldoende foerageergebied beschikbaar. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van vogels.

Tijdens het nader onderzoek is de aanwezigheid van patrijzen in het plangebied aangetoond. In het landschapsplan zijn maatregelen opgenomen om het leefgebied van deze soort in het plangebied te behouden.

Door werkzaamheden aan de agrarische percelen buiten het broedseizoen uit te voeren wordt voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden.

4.5.2.b Europese Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb)

In het plangebied zijn geen geschikte locaties (gebouw of bomen met een holte) aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. In het plangebied is geen vliegroute voor vleermuizen aanwezig. Wel dient het plangebied mogelijk als foerageergebied van vleermuizen; negatieve effecten op het foerageergebied zijn echter redelijkerwijs uit te sluiten.

4.5.2.c Andere soorten (§ 3.3 Wnb)

Mogelijk behoort het plangebied tot een deel van het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; haas, konijn, ree, egel, vos, en diverse algemene (spits)muizensoorten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) de grondgebonden zoogdieren das, vos, bunzing, steenmarter, wezel en hermelijn is reeds uitgevoerd. Bij dat nader onderzoek is de aanwezigheid van bunzing, steenmarter aangetoond. Zekerheidshalve wordt er vanuit gegaan dat ook wezel in de houtwal voorkomt. Op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek zijn specifieke voorwaarden voor de inrichting en beheer van het terrein en de landschappelijke zone voorgeschreven om een negatief effect op de aanwezige soorten te kunnen uitsluiten. Door het optimaal inrichten van het terrein en de landschappelijke zone voor de in de houtwal aanwezige beschermde soorten is een negatief effect op de aanwezige soorten uit te sluiten en is het verkrijgen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Beschermde algemene amfibieën van §3.3 Wnb zijn in de agrarische percelen binnen het plangebied alleen als zwerver te verwachten. In de houtwal komen mogelijk wel algemene beschermde amfibieën en levendbarende hagedis voor, maar aangezien de houtwal intact blijft en het leefgebied wordt versterkt door de aanleg van een 10 meter brede groenstrook rondom de agrarische percelen wordt het plangebied meer geschikt voor deze soorten. Mogelijk komt drees voor langs de randen van de houtwal in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op eventuele groeiplaatsen van deze plantensoort, aangezien de houtwal behouden blijft.

Bescherming	Soort(groep)	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
§3.1 Wnb	Vogels	Houtwal; foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	Houtwal blijft behouden
	Grondbroedende vogels	Broed- en foerageergebied	Mogelijk	Nee, mits maatregelen genomen worden	Akkers bouwrijp maken buiten broedseizoen en wanneer geen broedgeval aanwezig is
	Uilen	Foerageergebied	Nee	Nee	-
§3.3 Wnb	Algemene amfibieën	Voortplantingshabitat en land- en winterhabitat	Nee	Nee, algehele vrijstelling	-
	Levendbarende hagedis	Leefgebied en migratieroute	Mogelijk	Nee, mits maatregelen worden genomen; opgenomen in ecologisch werkprotocol	Tijdig inrichten migratieroutes naar ander geschikt leefgebied
	Algemene (spits)muizen, ree, vos, egel, konijn en haas	Foerageergebied en verblijfplaatsen	Mogelijk	Nee, algehele vrijstelling	-
	Steenmarter, bunzing, wezel	Leefgebied, migratieroute	Ja	Nee, mits maatregelen worden genomen; opgenomen in ecologisch werkprotocol	Tijdig inrichten migratieroutes naar ander geschikt leefgebied

Tabel 6 Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van de Zonneparken Californië

4.5.3 Maatregelen

Om negatieve effecten op aanwezige beschermde soorten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen en om invulling te geven aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming dient een aantal maatregelen te worden genomen. Deze maatregelen gelden voor de inrichting en de aanleg van het zonnepark, maar ook bij het beheer- en onderhoud. In het ecologisch werkprotocol zijn deze maatregelen beschreven. Door dit ecologisch werkprotocol te volgen is geen ontheffing nodig van de Wet natuurbescherming.

Dit werkprotocol is als bijlage 2 aan de herziene versie van de notitie 'Specialistisch soortenonderzoek Zonnepark Haghorst te Hilvarenbeek' toegevoegd (**bijlage 7.2**). De maatregelen zijn tevens doorvertaald in het landschapsplan (**bijlage 1**). Onderstaand volgt een beschrijving van de algemene maatregelen, de ecologische begeleiding, de uit te voeren werkzaamheden en maatregelen voor de landschappelijke inrichting

4.5.3.a Algemene Maatregelen

- De werkzaamheden aan de houtwal worden alleen uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige (ecoloog);
- Het ecologisch werkprotocol is op het werk aanwezig en is bekend onder het uitvoerend personeel;
- Tussen zonsondergang en zonsopkomt wordt zonder toestemming van de ecoloog niet gewerkt;

- Bij de uitvoering van de werkzaamheden, zowel bij de aanleg als bij onderhoud moet rekening worden gehouden met de kwetsbare periode van aanwezige beschermde soorten: gedurende 15 maart tot 1 september, dit is de (kraamperiode van marters en het broedseizoen van vogels, mogen geen werkzaamheden bij rustplaatsen en nabijgelegen leefgebied worden uitgevoerd.

4.5.3.b Ecologische begeleiding

- Voorafgaand aan de werkzaamheden onderzoekt de ecooloog het werkgebied, daarbij wordt al rekening gehouden met kwetsbare terreindelen, zoals wissels van dassen;
- Aanwezige kwetsbare natuurwaarden die door de werkzaamheden kunnen worden geschaad, worden met lint in het veld gemarkeerd en ontzien van werkzaamheden. Deze natuurwaarden worden met GPS vastgelegd en weergegeven op kaart;
- De ecooloog controleert de wijze van uitvoering en het behoud van kwetsbare natuurwaarden;
- Aanwijzingen van de ecooloog dienen terstond te worden opgevolgd.

4.5.3.c Uitvoeren werkzaamheden

- Werkzaamheden die in de directe omgeving van de hollen in de houtwal plaatsvinden, moeten zo kort mogelijk duren en uitgevoerd worden met zo min mogelijk licht, geluid en trillingen;
- De verbindingsmogelijkheden met andere voldoende potentiële leefgebieden dienen behouden te blijven ook tijdens de werkzaamheden. De greppels in het plangebied die van de houtwal naar het oosten lopen kunnen hiervoor worden behouden of ingericht. Dan blijft een verbinding tussen de houtwal en het bosgebied in het oosten behouden;
- Door een deel van de habitatverbetering (opgenomen in het landschapsplan) voorafgaand aan de start van de werkzaamheden uit te voeren, wordt gewaarborgd dat voldoende geschikt leefgebied voor de beschermde soorten in het plangebied aanwezig is en blijft;
- Bij de grondwerkzaamheden dient het betreffende perceel (de houtwal met omliggend gebied) een week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt door het te maaien (10 cm boven maaiveld), waarbij het maaisel direct dient te worden afgevoerd;
- er wordt naar één kant toegewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. De wegvluchtende kant moet dan dekking bieden;
- Er wordt nabij de houtwal zoveel mogelijk gefaseerd gewerkt door bijvoorbeeld eerst het oostelijk deel te herinrichten en daarna het westelijk deel van het plangebied;
- De houtsingel mag niet met machines worden betreden;
- Het is niet wenselijk dat mensen de houtsingel betreden;
- De houtsingel is geen materiaalopslag en wordt zo ook niet ingericht;
- In het plangebied mag geen (extra) werkverlichting worden geplaatst;
- Voor zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur, moet de bijkomende menselijke invloed zo veel als mogelijk tenietgedaan zijn. Wissels zijn weer toegankelijk, materiaal en materieel is verwijderd van wissels.

4.5.3.d Landschappelijke inrichting

De landschappelijke inrichting is uitgewerkt in het landschapsplan (**bijlage 1**). Hierin zijn de specifieke inrichting van de habitatverbetering voor aangetroffen soorten en het beheer opgenomen. Hieronder zijn de voorwaarden opgenomen vanuit de Wet natuurbescherming, die in het landschapsplan zijn verwerkt:

- De houtsingel blijft behouden en wordt met grasland aan weerszijden versterkt;
- Voor de patrijs wordt aan weerszijden van de houtsingel een ruigtestrook van minimaal 1 meter breed gecreëerd, die maximaal eenmaal per jaar wordt gemaaid;
- Rondom het zonnepark wordt een landschappelijke zone ingericht die door fauna gebruikt kan worden als migratieroute en foerageergebied. Deze landschappelijke zone wordt ingericht met inheemse soorten; fruitbomen, doornstruiken en bloem- en bes-dragende soorten;
- De houtsingel wordt naar het zuiden toe ingericht grasland. Hierin wordt een strook van hoger inheems bloemrijk/kruidenrijk grasland van minimaal 3 meter breed gecreëerd om als migratiezone te dienen voor kleine zoogdieren en vlinders. Deze strook wordt gefaseerd gemaaid, maximaal eenmaal per jaar;
- Het hek rond het zonnepark dient passeerbaar te zijn voor kleine zoogdieren door middel van onderdoorgangen of het plaatsen van enkele faunapassages (betonbuizen van 30 cm doorsnede). Twee van deze passages dienen aan de noord- en zuidzijde van het plangebied te worden geplaatst. Aan de oost- en westkanten van het plangebied dienen ongeveer om de honderd meter onderdoorgangen te worden gerealiseerd;
- De houtsingel, de landschappelijke inrichting en de toegang tot het zonnepark onder de hekken door mogen niet direct verlicht worden.

Resumé effecten op flora en fauna

In het plangebied is met de diverse flora en faunaonderzoeken gesteld dat in het plangebied mogelijk verschillende soorten voorkomen die zijn beschermd onder paragrafen 3.1 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Om mogelijke effecten te voorkomen zijn maatregelen voorgesteld die moeten worden gerespecteerd in het project en de aanvraag. Indien deze maatregelen (tijdig) worden getroffen vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming plaats.

4.6 Waterhuishouding

4.6.1 Algemeen

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening moet in de toelichting van ruimtelijke plannen een waterparagraaf worden opgenomen. Hierin wordt beschreven hoe rekening is gehouden met de gevolgen van het ruimtelijk plan voor de waterhuishouding. De waterparagraaf geeft een beschrijving van de beleidsuitgangspunten, waterhuishoudkundige situatie en water-opgaven in het plangebied, (motivatie van) meest geschikte oplossingen en ruimtelijke consequenties daarvan. Indien aan de orde is tevens het advies van het waterschap in de waterparagraaf verwerkt.

4.6.2 *Beleid*

Rijk

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde nota Waterhuishouding uit 1998. Het beleid is niet relevant voor de voorgenomen ontwikkeling.

Waterschap De Dommel

Vanaf 1 januari 2016 is het waterbeheerplan 2016-2021, Waardevol Water in werking getreden. In dit waterbeheerplan staan de doelstellingen die het waterschap nastreeft en wat het waterschap in de periode 2016-2021 gaat doen om deze doelen te halen.

Hiervoor zijn een viertal uitgangspunten geformuleerd:

1. **De beekdalbenadering.** Ook al is de stad heel anders dan het buitengebied, toch maken onze steden en dorpen deel uit van eenzelfde beekdal waar logische natuurwetten gelden. Door dit beekdal als groter geheel steeds voor ogen te houden, kunnen we integraler en effectiever werken.
2. **De gebruiker centraal.** De omgeving wordt op heel veel verschillende manieren gebruikt. Ook veranderen de behoeften en belangen van gebruikers. De waarde van water verandert met de maatschappij mee. Daar hebben we oog voor en daar spelen we op in.
3. **Samen sterker.** Door de handen ineen te slaan met andere overheden en waterpartners, boeren en bedrijven, bereiken we meer dan op eigen houtje. Als waterschap willen we inspireren en ruimte geven.
4. **Gezonde toekomst.** Ook toekomstige generaties willen we voldoende, veilig en schoon water bieden. Overal in de maatschappij zien we het streven naar duurzaamheid. Het denken in kringlopen is daarbij de basis. Als waterschap sluiten we hierbij aan.

Het brede palet aan werkzaamheden die voortvloeien uit de verplichtingen en gemaakte afspraken, is onder te verdelen in de volgende thema's:

- Droge voeten: voorkomen van wateroverlast in het beheergebied (onder meer door het aanleggen van waterbergingsgebieden en het op orde brengen van regionale keringen);
- Voldoende water: zowel voor de natuur als de landbouw is het belangrijk dat er niet te veel en niet te weinig water is. Daarvoor reguleert het waterschap het grond- en oppervlaktewater;
- Natuurlijk water: zorgen voor flora en fauna in en rond beken en sloten door deze waterlopen goed in te richten en te beheren;
- Schoon water: zuiveren van afvalwater en vervuiling van oppervlaktewater aanpakken en voorkomen;
- Mooi water: stimuleren dat mensen de waarde van water beleven, door onder meer recreatief gebruik.

Onderhavig initiatief staat bovengenoemde doelen niet in de weg. Er wordt slechts beperkt verharding aangelegd in de vorm van een middenpad. Het hemelwater dat valt op de panelen vloeit af naar de zijkant van de panelen en zal ter plaatse in de bodem infiltreren. Hiervoor biedt de constructie voldoende tussenruimte, zie figuur op pagina 5. Voor de paden geldt hetzelfde.

Gemeente

Met de invoering van de Waterwet is de samenhang tussen het waterbeleid en ruimtelijke ordening verbeterd. De ruimtelijke aspecten van rijks- en regionale waterplannen worden aangemerkt als structuurvisie in de zin van de Wro. Met AMvB's of provinciale verordeningen wordt geborgd dat deze structuurvisies doorwerken in de ruimtelijke ordeningen. In bestemmingsplannen wordt rekening gehouden met deze structuurvisies door de ruimtelijke inpassing van de maatregelen die de waterbeheerder treft.

Per 1 januari 2008 is de Wet Gemeentelijke Watertaken van kracht geworden. Met de inwerkingtreding heeft de gemeente de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater. De zorgplicht voor hemelwater en grondwater beperkt zich tot het stedelijk gebied. Op particulier terrein is de eigenaar verantwoordelijk voor het hemelwater van en het grondwater binnen het eigen perceel. Daar waar van de eigenaar redelijkerwijs niet kan worden gevraagd zelf voor het eigen hemel- en grondwater zorg te dragen, draagt de gemeente zorg voor de inzameling en afvoer. Voor de voorzieningen binnen het eigendom blijft de eigenaar van het perceel verantwoordelijk.

4.6.3 Beschrijving van het watersysteem

De bodem op de locatie bestaat hoofdzakelijk uit leemarme veldpodzolgronden. Het maaiveld bevindt zich op ca 13 meter boven NAP. Ter plaatse van de planlocatie is sprake van grondwatertrap III en V. De geschatte Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) ter plaatse van de planlocatie ligt tussen 30 cm en 50 cm beneden maaiveld. Aan de westzijde grenst het plangebied gedeeltelijk aan een A-watergang. Midden in het plangebied bevindt zich een van zuid naar noord lopende zaksloot.

4.6.4 Beschrijving toekomstige situatie

Met onderhavige ontwikkeling wordt ca. 25 ha onbebouwde grond voorzien van stellages met zonnepanelen. Het regenwater infiltreert vervolgens regulier in de grond. Daarnaast wordt maximaal ca. 150 m² aan tijdelijke bebouwing (containers met transformatoren) opgericht ten behoeve van nutsvoorzieningen. Bovendien worden 2 onderhoudspaden aangelegd, in de zonnepanelenweide. Het voornemen voorziet niet in verdere toename van bebouwing en/of verharding.

4.6.5 Gevolgen van de plannen voor de waterhuishouding

Afkoppeling en waterberging

Op basis van het principe van hydrologisch neutraal ontwikkelen dient te worden voorkomen dat door bebouwing en verharding een versnelde waterafvoer plaatsvindt. De gemeente streeft naar het vasthouden van gebiedseigen water door benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van bodem en oppervlaktewater. Transport van schoon hemelwater via de riolering moet worden vermeden.

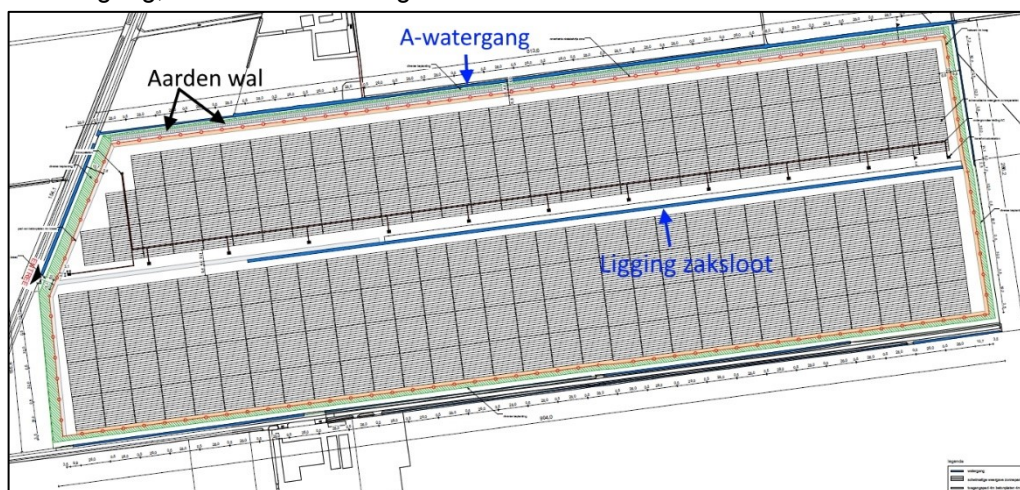
Het hemelwater dient zoveel mogelijk te worden afgekoppeld van het rioleringsstelsel en op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit niet mogelijk is kan in overleg met het waterschap worden bekeken in hoeverre vertraagde afvoer naar het oppervlakte water mogelijk is.

Bij onderhavig voornemen is geen sprake van het realiseren van dichte verharding of dakoppervlak. Het installeren van zonnepanelen in de voorgestane uitvoering kan niet gezien worden als het realiseren van verhard oppervlak. Tussen iedere rij met 2 zonnepanelen zit 50 cm ruimte voor het afvloeien van het hemelwater (zie bouwplan in **bijlage 9**). Dit zal ter plaatse in de bodem infiltreren. De bodem onder de zonnepanelen blijft in zijn geheel beschikbaar voor infiltratie van het hemelwater. De paden worden uitgevoerd met grasbetonplaten, waardoor het hemelwater wat hierop valt rechtstreeks in de bodem kan infiltreren. Zie onderstaande figuur.

Figuur: Voorbeeld grasbetonplaten

De mate van infiltratie is afhankelijk van de k-waarde van de bodem. Conform het bodemonderzoek voor het bepalen van de nul-situatie ter plaatse van de transformatoren is over het gehele terrein sprake van matig fijn, zwak siltig, zwak humeus zand. De k-waarde van deze grondsoort zit in de range 1-5 meter/dag. Uitgaande van een worst-case situatie met een k-waarde van 1 zal een bui van 100mm in 24 uur binnen 2,5 uur volledig geïnfiltreerd zijn. In dergelijke extreme situaties zal er ook plasvorming ontstaan en kan het hemelwater gedeeltelijk oppervlakkig afstromen naar de sloot in het midden van het plangebied. Dit betreft een zaksloot welke niet direct in verbinding staat met een A-watergang, zie onderstaande figuur.

Figuur: Ligging zaksloot in plangebied

Door de aanleg van een aarden wal aan de westzijde van het plangebied zal er geen oppervlakkige afstroming van het hemelwater plaatsvinden naar de ten westen van het plangebied gelegen A-watergang, zie bovenstaande figuur. De capaciteit van de zaksloot betreft met een breedte van 2 meter en een gemiddelde diepte van 0,5 meter (GHG), 1

m³ per strekkende meter. De zaksloot heeft een lengte van ca. 570 meter. De totale capaciteit bedraagt derhalve 570 m³.

Aangezien er slechts in extreme situaties sprake zal zijn van oppervlakkige afstroming valt niet te verwachten dat er probleemsituaties ontstaan door onderhavige ontwikkeling. Doordat het hemelwater ter plaatse onder de panelen kan infiltreren en de paden uitgevoerd worden met grasbetonplaten wijzigt de afvoer van hemelwater niet of nauwelijks ten opzichte van de huidige situatie met landbouwkundig gebruik. Derhalve valt niet te verwachten dat er als gevolg van onderhavige ontwikkeling overlast zal plaatsvinden op de buurpercelen. Te meer omdat aan de westzijde van het plangebied een aarden wal wordt aangelegd, waardoor het plangebied niet meer zal afwateren op de A-watgang.

Afvoer schoon- en vuilwater

In het kader van het bevorderen van het duurzaam omgaan met water is het beleid van de gemeente en het waterschap erop gericht om schoon hemelwater af te koppelen van het gemengde rioolstelsel (of niet aan te koppelen). Hemelwater dat van de zonnepanelen af stroomt is aan te merken als schoon. Zuivering van dit water is dan ook niet noodzakelijk.

Waterlopen

Aan de westzijde grenst het plangebied gedeeltelijk aan een A-watgang. Onderhavig voornemen heeft geen gevolgen voor deze watgang. In het plan wordt rekening gehouden met een onderhoudsstrook (obstakelvrije zone), waardoor normaal onderhoud aan de watgang mogelijk blijft. Naast de onderhoudsstrook wordt tevens een aarden wal aangelegd, waardoor het plangebied niet kan afwateren naar de A-watgang. Verder zijn in de nabijheid van de planlocatie geen hoofdwatgangen gelegen.

Waterkwaliteit – Duurzaam waterbeheer

De gemeente streeft naar een goede waterkwaliteit, die voldoet aan de gestelde eisen. Van belang is dat zo min mogelijk vervuilende stoffen worden toegevoegd aan het grond- en oppervlaktewatersysteem. Alleen schoon hemelwater wordt afgevoerd naar de bodem en/of het oppervlaktewater. Vervuiling van grondwater is niet aan de orde.

Watertoets

Daar het totaaloppervlak van de te realiseren verharding minder bedraagt dan 2000 m², is een watertoets niet van toepassing. Het hemelwater dat op de panelen valt zal immers rechtstreeks in de bodem infiltreren.

4.6.6 Conclusie

Realisatie van onderhavig plan leidt niet tot negatieve effecten op de aspecten met betrekking tot de waterhuishouding. Het aspect water vormt derhalve geen belemmering voor het voorgenomen initiatief.

4.7 M.e.r.-beoordeling

4.7.1 Wetgeving

Op grond hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm), in samenhang met het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.), moet bij initiatieven voor bepaalde activiteiten worden beoordeeld of sprake is van milieueffecten. In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Onder de drempelwaarden van de D-lijst kan volstaan worden met een zogenaamde 'vormvrije' m.e.r.-beoordeling.

Door verschillende rechtbanken zijn zonneparken in de basis aangemerkt als de volgende verschillende activiteiten in de zin van het Besluit m.e.r.:

- D9: landinrichtingsproject;
- D11.2: een stedelijk ontwikkelingsproject;
- D22.1: een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stroom en warm water.

In een recente uitspraak van de Raad van State van 19 augustus 2019² wordt echter aangegeven dat een zonnepark niet kan worden aangemerkt als een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stroom en warm water (activiteit D22.1)³. Daarnaast bestaat nog onduidelijkheid of de activiteiten D9 en D11.2 wel van toepassing zijn op een zonnepark.

Vanwege deze onduidelijkheid wordt er vooralsnog van uitgegaan dat het zonnepark m.e.r.-beoordelingsplichtig is voor de activiteiten D9 en D11.2. In gevallen waar de drempelwaarden, zoals vermeld in kolom 2 van de D-lijst, niet worden overschreden kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. De drempelwaarden van categorie D9 en D11.2 zien toe op een oppervlakte van 125 hectare respectievelijk 100 hectare of meer. Het oppervlak van het zonnepark bedraagt circa 25 ha en overschrijdt de drempelwaarden niet. In dit geval kan dus worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Hierdoor wordt het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Hilvarenbeek, in de gelegenheid gesteld te beoordelen of bij de realisatie van dit zonnepark mogelijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden waarvoor een m.e.r.(beoordeling) nodig is.

De voor onderhavige ontwikkeling opgestelde vormvrije m.e.r.-beoordelingsnotitie bevat alle wettelijk voorgeschreven informatie, voor zover relevant voor deze specifieke activiteit. Zie navolgend kader voor een opsomming van de informatie die bij een m.e.r.-beoordeling moet worden verstrekt.

² Uitspraak 201807860/1/A1

³ Hierbij acht de Afdeling van belang dat uit de nota van toelichting bij de wijziging van het Besluit m.e.r. kan worden opgemaakt dat het bij deze activiteit gaat om centrales waarbij een brandstof, bijvoorbeeld fossiele brandstoffen, wordt ingezet om elektriciteit op te wekken.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling ziet in principe alleen toe op het te nemen besluit voor de activiteit 'Afwijken van het bestemmingsplan' en niet op het besluit inzake de activiteit 'Bouwen'. Voor het in beeld brengen van de milieueffecten wordt evenwel het totale project betrokken, dus ook het gedeelte dat niet strijdig is met de vigerende bestemming.

4.7.2 Vormvrije m.e.r.-beoordeling zonnepark Haghorst

De (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsnotitie is in een separaat document uitgewerkt en ingediend. Die notitie voorziet in alle voor de activiteit relevante informatie die het bevoegd gezag nodig heeft om het besluit op de vormvrije m.e.r.-beoordeling te kunnen nemen. Op basis van de kenmerken van de activiteiten, de kenmerken en ligging van de locatie en de kenmerken van de omgeving, kunnen zich mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu voordoen. Onderstaand zijn de conclusies uit de (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsnotitie overgenomen.

Aspect	Milieugevolgen
Natuur: gebiedsbescherming	Negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van N2000 gebieden ten gevolge van stikstof kunnen met zekerheid worden uitgesloten. Ook andere negatieve effecten, zoals bijvoorbeeld verstoring, verdroging et cetera, zijn vanwege de afstand tot N2000 gebieden met zekerheid uit te sluiten. Deze uitkomsten geven derhalve geen aanleiding een Wnb-vergunning aan te vragen of een verklaring van geen bedenkingen te vragen vanwege mogelijke effecten op N2000-gebieden.
Natuur: soortenbescherming (flora en fauna)	In het plangebied is met de diverse flora en faunaonderzoeken gesteld dat in het plangebied mogelijk verschillende soorten voorkomen die zijn beschermd onder paragrafen 3.1 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Om mogelijke effecten te voorkomen zijn maatregelen voorgesteld die moeten worden gerespecteerd in het project en de aanvraag. Indien deze maatregelen (tijdig) worden getroffen vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming plaats.
Landschap	Voor de realisatie van dit zonnepark is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt. De landschappelijke aanpassingen en versterkingen vinden op eigen terrein plaats. De zonnevelden worden conform het beeldkwaliteitplan landschappelijk ingepast. De realisatie en instandhouding van de landschappelijke inpassing van het gebied wordt geborgd in een anterieure overeenkomst. Het project heeft geen significant nadelige effecten voor het landschap.
Archeologie	De gemeente stelt op basis van de moderne grondbewerking dat bodemingrepen tot 50 cm beneden maaiveld worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Vanwege het geringe effect dat de geplande werkzaamheden op het archeologische bodemarchief hebben, adviseert KSP Archeologie geen archeologisch vervolgonderzoek voor de aanleg van het zonnepark. Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. KSP Archeologie wijst erop dat dit selectieadvies nog niet betekent dat reeds bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen. De resultaten van dit onderzoek zullen namelijk eerst moeten worden beoordeeld door de bevoegde overheid, die vervolgens een selectiebesluit neemt.
Cultuurhistorie	Op de projectlocaties en de directe omgeving zijn geen monumenten of historische kernen en gehuchten aanwezig. Rond de projectlocaties zijn geen cultuurhistorisch waardevolle elementen aanwezig. Dit is vanwege het jonge zandontginningslandschap. Nadelige effecten voor cultuurhistorische waarden kunnen worden uitgesloten.
Bodemverontreiniging	Uit het uitgevoerde historisch onderzoek volgt dat op basis van de historische gegevens en de terreininspectie, geen bodemverontreinigingen worden verwacht. Middels het 0-situatie bodemonderzoek is de actuele bodemkwaliteit ter plaatse

Aspect	Milieugevolgen
	van de geplande transformatoren, die als potentieel bodemverontreinigende activiteit worden beschouwd, als referentiekader vastgelegd.
Bodemeffecten	Voor vergelijkbare projecten is onderzoek uitgevoerd om de mogelijke verontreinigende effecten van zonnepanelen op de bodem in grootschalige zonneparken te onderzoeken. Hierin is geconcludeerd dat de kans op vervuiling van intacte zonnepanelen niet aanwezig is vanwege het ingekapselde ontwerp van de panelen. Ook bij beschadigingen van een zonnepaneel komen er geen schadelijke stoffen vrij; toch worden deze zo snel mogelijk vervangen om de energieproductie niet nadelig te beïnvloeden. Middelste 0-situatie bodemonderzoek is de actuele bodemkwaliteit ter plaatse van de geplande transformatoren, die als potentieel bodemverontreinigende activiteit worden beschouwd, als referentiekader vastgelegd.
Water	Het (schone) hemelwater vloeit van de panelen af en zal ter plaatse infiltreren in de bodem. De infiltratiecapaciteit is groot genoeg om alle hemelwater binnen het plangebied te houden. Het project heeft geen significant nadelige gevolgen voor (de kwaliteit) van bodem en (grond)water. Er zijn geen compenserende maatregelen voor waterberging nodig.
Geluid	Zonneparken leiden niet tot een waarneembare toename in het optredende geluidsdruk-niveau. De omvormers inclusief transformatoren kunnen in de praktijk zorgen voor een licht zoemend geluid. Middels het geluidonderzoek is aangetoond dat de meest kritische normwaarde van 45 dB(A) niet wordt bereikt dan wel overschreden. Daarnaast wordt de situering van de omvormers en transformatoren zorgvuldig gekozen en geborgd in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Voor geluid is geen sprake van significant nadelige effecten voor de omgeving. Er is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
Lucht	In geval van zonneparken is geen sprake van emissies naar de lucht, die wijziging van de luchtkwaliteit tot gevolg kunnen hebben. Dit geldt voor zowel de realisatiefase als de gebruiksfase van het zonnepark. De uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide door voertuigen die de locatie bezoeken in de aanlegfase (met name aanvoer van materieel) zijn verwaarloosbaar, zie ook paragraaf 4.2.1. Het plan kan derhalve worden aangemerkt als NIBM. Het aspect luchtkwaliteit staat de realisatie van het plan dan ook niet in de weg.
Verkeer	Het zonnepark heeft in de gebruiksfase geen verkeersaantrekkende werking. Enkel gedurende de realisatiefase is er sprake van het aanleveren van materieel, er is echter geen aanleiding om aan te nemen dat hierbij sprake is van onaanvaardbare hinder. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.
Externe veiligheid	Binnen de geplande zonneparken worden geen objecten gerealiseerd waar personen kunnen verblijven. Er wordt ook geen risicovolle activiteit gerealiseerd. In de directe omgeving van de zonneparken liggen geen risicovolle inrichtingen. Daarom is geen sprake van een (beperkt) kwetsbaar object binnen een plaatsgebonden risicocontour van een risicovolle inrichting. Ook bestaat geen risico op domino-effecten (cumulerende effecten). De locatie ligt buiten de risicozones en belemmeringszones van buisleidingen of hoogspanningsleidingen. Er is geen sprake van significant nadelige gevolgen ten aanzien van externe veiligheid. Er worden geen (grond)werkzaamheden uitgevoerd in of nabij leiding voor gevaarlijke stoffen. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.
Licht en zicht	Van hinder in de omgeving door lichtreflectie, spiegeling of schittering zal daardoor nauwelijks sprake zijn, zelfs niet in de wintermaanden wanneer bomen en struiken winterkaal zijn. Verder zal het zonnepark door de glooiing van het besluitgebied en de voorgenomen inpassingsmaatregelen beperkt zichtbaar zijn. Hierdoor wordt zal de mogelijkheid dat lichtschittering hinder oplevert beperkt.
Veiligheid en gezondheid	Er is geen sprake van significant nadelige gevolgen ten aanzien van veiligheid en/of gezondheid.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het voornemen geen belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Mede gelet op de beperkte invloed op de omgeving door het

zonnepark, door zowel de aandacht aan landschappelijke inpassing, als ook het feit dat er geen sprake is van emissies in welke zin ook, kan gesteld worden dat de milieueffecten van het zonnepark geen belemmering zijn voor de voorgenomen realisatie. Het doorlopen van de m.e.r. (beoordelings-)procedure heeft daarom geen meerwaarde.

5 UITVOERBAARHEID

5.1 Economische en financiële haalbaarheid

5.1.1 Grondexploitatie

Algemeen

Afdeling 6.2 van de Wet ruimtelijke ordening draagt de titel 'Grondexploitatie'. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijkheden voor gemeenten (en ook provincie en Rijk indien deze als planwetgever optreden) om langs publiekrechtelijke weg eisen te stellen aan het in exploitatie brengen van gronden. Het gaat dan onder andere om eisen op het gebied van kostenverhaal, sociale woningbouw, particulier opdrachtgeverschap en fasering van de invulling van den openbare ruimte. Ook zijn in afdeling 6.2 Wro twee bepalingen opgenomen over de wijze waarop langs privaatrechtelijke weg eisen gesteld kunnen worden aan het in exploitatie brengen van gronden.

Exploitatieplan

Afdeling 6.4 Wro beschrijft een publiekrechtelijk stelsel waarbinnen door gemeenten (en in voorkomend geval provincie of Rijk) eisen gesteld kunnen worden aan de grondexploitatie. Dit publiekrechtelijk instrumentarium is aanvullend van aard. Het primaat ligt bij vrijwillige civielrechtelijke afspraken. Deze civielrechtelijke afspraken worden gemaakt in hetzij een anterieure overeenkomst (er is nog geen exploitatieplan vastgesteld) hetzij een posterieure overeenkomst (er is al een exploitatieplan vastgesteld).

Artikel 6.12, lid 1 Wro bepaalt dat de gemeenteraad wordt verplicht om de gronden, waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen, een exploitatieplan op te stellen. Artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening geeft aan om welke bouwplannen het gaat.

Hoofdreel is dat er een plicht bestaat voor het opstellen van een exploitatieplan. Onder artikel 6.12, lid 2 Wro wordt hierop echter een aantal uitzonderingsmogelijkheden geboden:

- het verhaal van kosten over de in het plan of besluit begrepen kosten is anderszins verzekerd;
- het is niet nodig een tijdvak te bepalen waarbinnen de grondexploitatie zal plaatsvinden;
- het is niet nodig een fasering op te nemen waarbinnen werken, werkzaamheden en bouwplannen uitgevoerd moeten worden;
- het is niet nodig eisen en/of regels omtrent de uitvoering te stellen aan het bouwrijp maken en/of de inrichting van de openbare ruimte en/of de aanleg van nutsvoorzieningen;
- het is niet nodig regels te stellen omtrent de uitvoering van de in het bestemmingsplan opgenomen bepalingen omtrent sociale huur en/of koopwoningen, kavels voor particulier opdrachtgeverschap of branches in de detailhandel.

Als gevolg van bovenstaande behoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld. Daar de kosten voor de planontwikkeling geheel voor rekening zijn van de initiatiefnemer, heeft onderhavig plan géén gevolgen voor de gemeentelijke begroting en/of gemeentelijke financiën.

De apparaatskosten zijn bovendien anderszins verzekerd, namelijk door het heffen van leges op basis van de gemeentelijke legesverordening.

5.1.2 *Planschade*

Artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening biedt de grondslag voor de vergoeding van zogenoemde planschade. Deze schadevergoeding wordt (in beginsel) door het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente toegekend aan degene die als gevolg van een planontwikkeling schade lijdt.

Artikel 6.4a Wro bepaalt dat de gemeente de mogelijkheid heeft om met een initiatiefnemer van een planontwikkeling een overeenkomst te sluiten. De strekking van een dergelijke planschadeverhaalsovereenkomst is dat de door derden geleden schade geheel (of gedeeltelijk) voor rekening komt van de initiatiefnemer, omdat de schade voortvloeit uit het op zijn of haar verzoek ten behoeve van een planontwikkeling wijzigen van het bestemmingsplan of verlenen van een omgevingsvergunning.

Tussen de gemeente Hilvarenbeek en initiatiefnemer is een planschadeverhaalsovereenkomst/ anterieure overeenkomst afgesloten.

5.2 **Maatschappelijke uitvoerbaarheid**

In het kader van de maatschappelijke uitvoerbaarheid dient er, zoals ook is opgenomen in de Visie Grootschalige Opwek, sprake te zijn van een maatschappelijk draagvlak voor het initiatief. Hiertoe is op 22 januari 2019 een omgevingsdialoog gehouden. Het verslag van de omgevingsdialoog is samen met de ingekomen reacties opgenomen als **bijlage 8** bij deze ruimtelijke onderbouwing. Na deze omgevingsdialoog is initiatiefnemer ook nog in overleg getreden met de familie Bakkers, burens aan de westzijde van het planvoornemen. Naar aanleiding van dit overleg is het landschappelijk inpassingsplan aangepast door aan de westzijde ter plaatse van de beplantingsstrook een aarden wal op te nemen, zodat ook in de winterperiode er geen sprake is van direct zicht op de zonnepanelen.

Over het algemeen zijn de reacties op omgevingsdialoog zeer positief. Ook vanuit het naastgelegen bungalowpark 'Stille Wille' is men enthousiast over het plan en wil men graag meedenken om met het initiatief stappen te zetten naar een volledig duurzame energievoorziening van het park. In dit kader zullen gedurende de procedure en daarna nog vervolgbijeenkomsten worden gehouden. Dit zal tevens in het kader van participatie van belang zijn. Tijdens de vervolgbijeenkomsten zullen de mogelijkheden om te participeren in het plan nader uiteen worden gezet.

Inmiddels is een 2^e dialoog/informatiebijeenkomst gehouden voor de bewoners van de Stille Wille in het kader van het onderzoek naar de eventuele benutting van zonne-

energie voor het produceren van groen waterstofgas als alternatief voor de warmtevoorziening van het bungalowpark. De samenvatting van deze aanvullende dialoog is als **bijlage 10** aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd.

6 PROCEDURE

6.1 Uitgebreide procedure omgevingsvergunning

De procedure voor vaststelling van een omgevingsvergunning is door de wetgever geregeld in artikel 3.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Aangegeven is dat tussen gemeente en verschillende instanties overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens de ontwerp omgevingsvergunning ter visie kan worden gelegd. Bovendien is het noodzakelijk dat belanghebbenden de gelegenheid hebben om hun visie omtrent het plan te kunnen geven. Pas daarna kan de wettelijke procedure met betrekking tot vaststelling van de omgevingsvergunning van start gaan.

De gemeenteraad wordt nog in de gelegenheid gesteld om een verklaring van geen bedenkingen voor onderhavig planvoornemen af te geven, tenzij er sprake is van een situatie waarvan de gemeenteraad heeft bepaald dat er geen verklaring van geen bedenkingen afgegeven hoeft te worden. Van dit laatste is sprake in het onderhavige geval.

Aangegeven is dat voorafgaande aan de beslissing op de aanvraag door het bevoegd gezag altijd een ontwerp van de te nemen beslissing (ontwerpbesluit) gedurende 6 weken voor eenieder ter inzage moet worden gelegd. Op basis van artikel 3.12, vijfde lid, van de Wabo kan gedurende deze 6 weken een ieder zijn of haar zienswijze naar voren brengen (schriftelijk dan wel mondeling) bij het bevoegd gezag.

Gedurende de termijn dat het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage liggen (ingevolge art. 3:16 lid 1 Awb zes weken), moet door andere bestuursorganen advies worden uitgebracht. Uiteraard voor zover het inwinnen van advies volgens artikel 2.26 van de Wabo is vereist alvorens een beslissing op de aanvraag wordt genomen.

De wettelijke procedure, die circa 26 weken in beslag neemt, bestaat uit navolgende stappen:

1. **Openbare kennisgeving** van de ontwerpvergunning.
2. **Ter inzage legging** van de ontwerp omgevingsvergunning met alle bijbehorende stukken gedurende 6 weken. Tevens wordt de bekendmaking toegezonden aan Gedeputeerde Staten, belanghebbenden en betrokken Rijksdiensten.
3. Gedurende de termijn van ter inzage legging kan een ieder **zienswijzen** naar voren brengen.
4. **Vaststelling** van de omgevingsvergunning door het bevoegd gezag (gemeenteraad dan wel B&W), indien er zienswijzen naar voren zijn gebracht uiterlijk binnen 6 maanden nadat de aanvraag is ontvangen en indien er geen zienswijzen naar voren zijn gebracht uiterlijk 4 weken nadat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen is verstreken.
5. Algemene **bekendmaking** van de omgevingsvergunning.
6. Mogelijkheid tot **beroep** bij de rechtbank voor belanghebbende binnen 6 weken na bekendmaking besluit. Voorlopige voorziening bij de rechtbank. Beroep heeft

geen opschortende werking. Verzoek om voorlopige voorziening heeft opschortende werking indien ingediend binnen beroepstermijn.

7. **Inwerkingtreding** op de dag na afloop van de beroepstermijn, zijnde 6 weken na de bekendmaking, tenzij binnen deze termijn een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend bij de rechtbank.
8. Uitspraak rechtbank
9. Mogelijkheid tot **Hoger beroep** bij Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voor belanghebbenden binnen 6 weken na bekendmaking uitspraak rechtbank. Voorlopige voorziening bij de rechtbank. Beroep heeft geen opschortende werking. Verzoek om voorlopige voorziening heeft opschortende werking indien ingediend binnen beroepstermijn.
10. Uitspraak Afdeling.

Het ontwerp van voorliggende omgevingsvergunning heeft 6 weken voor zienswijzen ter visie gelegen. Gedurende deze termijn zijn **wel/geen** zienswijzen ingekomen.

7 BEOORDELING/CONCLUSIE

Het onderhavig plan voorziet in het realiseren van een zonnepanelenpark met een landschappelijke inrichting aan de Driehuizerweg te Haghorst. Het feitelijke gebruik bestaat uit agrarisch/akkerbouw met een beplantingsstrook centraal in het plangebied.

Zoals in voorgaande hoofdstukken beschreven bestaat er vanuit ruimtelijk en stedenbouwkundig oogpunt geen bezwaar tegen de realisering van het plan, aangezien aan de volgende uitgangspunten c.q. randvoorwaarden wordt voldaan:

- het voornemen is niet strijdig met het Rijks- en provinciaal beleid;
- het plan past binnen het gemeentelijke beleid;
- door de realisering van het plan treden er geen conflicterende belangen op ten aanzien van bedrijven en woningen in de omgeving;
- de milieuaspecten bodem, geluid, milieuzonering, luchtkwaliteit en externe veiligheid vormen geen beletsel voor de realisatie van het plan;
- het plan heeft geen negatieve invloed op de archeologische waarden, kabels en leidingen, verkeer en parkeren, de waterhuishouding, natuur en landschap en flora en fauna;
- omdat het een particulier initiatief is, heeft het plan geen gevolgen voor de gemeentelijke financiën.

Met de ontwikkeling is sprake van duurzaam, zorgvuldig ruimtegebruik. De ontwikkeling levert een forse bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van groene energie. Op grond van vorenstaande overwegingen kan worden geconcludeerd dat het voorgenomen plan qua schaal, maatvoering en milieu-uitstralingseffecten passend in de omgeving is.

8 BIJLAGE(N) BIJ DE RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

Bijlage 1 Landschappelijk inpassingsplan

Bijlage 2 Motivatie Ladder voor duurzame verstedelijking

Bijlage 3.1 Afweging zonneladder

Bijlage 3.2 Aanvullende motivatie Duurzame ruimtelijke ordening

Bijlage 4.1 Historisch bodemonderzoek

Bijlage 4.2 Bodemonderzoek 0-situatie

Bijlage 5 Archeologisch onderzoek

Bijlage 6 Akoestisch onderzoek

Bijlage 7.1 Quick-scan Flora en Fauna

Bijlage 7.2 Ecologisch vervolgonderzoek, herzien

Bijlage 7.3 Oplegnotitie Flora en Fauna

Bijlage 8 Verslag omgevingsdialoog

Bijlage 9 Bouwplan zonnepark en transformatoren

Bijlage 10 Verslag informatiebijeenkomst Stille Wille 9-05-2019

Bijlage 11 Toets vergunningsplicht Wet natuurbescherming

Bijlage 12 Berekening grondgebondenheid

Bijlage 13 Intentieovereenkomst Coöperatie Hilverstroom